PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Savaitraštis

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 808 PENKTADIENIS BALANDŽIO (APRIL) 4, 1947, TORONTO, ONTARIO METAI XVI

400,000 ANGLIAKASIŲ SULAIKĖ DARBĄ ŠEŠIOM DIENOM PAGERBIMUI DRAUGŲ

Už Jų Mirtį Kaltina Vidaus Reikalų Bosą

WASHINGTON. — John L. Lewis, United Mine Workers unijos galva, pašaukė į 6 dienų streiką 400,000 Jungtinių Valstijų minkštųjų anglių kasėjų pagerbimui 111 angliakasių, kurie žuvo kasyklos eksplozijoj Centralioj, Ill.

Jis taipgi apkaltino vidaus reikalų sekretorių J. A. Krugą, kurio kontrolėj minkštųjų anglių kasyklos, kad jis neprižiūrėjo mainų saugumo ir tokiu būdu daleido nelaimei įvykti. Jis sako, kad Krug turi rezignuoti iš užimamų pareigų.

Lewis paskelbė laišką nuo R. R. Sayerso, Jungtinių Valstijų Mainų Biuro vedėjo, kuriame yra sakoma, kad iš 3,345 tyrimų 1946 metais, tik dvi kasyklos buvo rastos pildant federalio įstatymo saugumo reikalavimus. Visuose kituose atsitikimuose buvo rasta, kad mainos daugelio reikalavimų nepildo ir tokiu būdu stato mainierių gyvybę į pavojų.

"Ponas Krug nei vienu kartu neuždarė mainos, kuri buvo nesaugi, neprašalino nei vieno mainos vedėjo ir nesistengė žiūrėti, kad įstatymai būtų vykdomi", pareiškė Lewis, "nors jo inspektoriai rekomendavo tai padaryti".

"Kriminalis apsilcidimas iš Krugo pusės yra atsakomingas už tuos narsius vyrus ir jų šeimynų atcitį. Priversti dirbti šuniškų indžiokšinų, kuriuos išgavo Krug ir jo sėbrai, tie vyrai žuvo kaip uždaryti gyvuliai, be jokios pagalbos".

Nekurie angliakasiai dar laikėsi kelias valandas ir parašė savo šeimoms atsisveikinimo laiškus.

Eksplozija įvyko dėl to, kad kasyklos nebuvo apvalytos tinkamai nuo pavojingų dujų ir dulkių.

John L. Lewis žada Pagalbą

WASHINGTON. — John L. Lewis, United Mine Workers unijos prezidentas, prižadėjo padėti Nova Scotia angliakasiams jų kovoje už savo reikalavimus.

Pas Lewisą lankėsi Nova Scotia angliakasių vadas ir tarėsi apie talką Kanados angliakasiams, kurie jau keliata savaitę streikuoja.

Kiek laiko atgal unija davė $50,000 streikierių pagalbai.

Streikieriai su savo šeimynomis ir tais, kurie iš jų pragyvenimą darydavo, sudaro arti 100,000 asmenų.

NACIŲ KANKINIAI SAKO NACIZMAS GYVAS BAVARIJOJ

NURENBERG. — Tūkstančiai buvusių nacių kankinių, susirinkę į 24 susirinkimus įvairiose vietose Bavarijoj, išnešė protestus, nurodinėdami, kad Bavarijoj veikia nacizmas.

Susirinkimams davė iniciatyvą Dr. Philip Auerbach, komisijonierius dėl rasinių ir religinių aukų.

Naciai išbombardavo jo ofisą.

MUSOLINIS TURĖJO ČIORČILO LAIŠKĄ

ROMA. — Partizanas Walter Audisio, "kuris nušovė Musolinį, pareiškė, kad tarp Musolinio daiktų buvo ir laiškas nuo Čiorčilo, Britanijos premjero.

Laiškas buvęs pradėtas su "Brangus Musolini".

Laiškai ir kiti daiktai buvę pavogti, matomai fašistų.

Jis taipgi pareiškė, kad Musolinis mirė kaip didžiausias bailys. Jis net savo artimųjų neprisiminęs.

SAKO VEIK 200 PRIES E. BEVINĄ

LONDON. — Sakoma, kad arti 200 darbiečių parlamento narių prieš Ernesto Bevino politiką.

Jie kaltiną Beviną, kad jis perdaug susirišęs su Jungtinėmis Valstijomis ir tokiu būdu gelbstįs tempti Britaniją prie karo su SSRS.

Jaučiama, kad kurią dieną gali kilti nemaži ginčai dėl Bevino politikos ir priversti Attlee valdžią pakeisti užsienio ministrą.

NETURĖJĘS TEISĖS IŠMEST MOKYTOJUS

TORONTO. — Lorne H. Clarke, Malvern kolegijos principalas, išmestas iš tų pareigų neva už nekoki kolegijos rekordą, pareiškė, kad jam nebuvo duotos teisės prašalinti negerus mokytojus.

Jis sako, kad bent penki mokytojai turėjo būti prašalinti iš darbo, kaip netikę.

Studentai buvo sustreikavę prieš jo prašalinimą. Kova dar nebaigta.

PRAGA. — J. A. Kozisek, Poslední List redaktorius; taipgi Rudolf Novak, Arijsky Boj redaktorius, ir radijo komentatorius Alois Kriz pamerkti miriop ir pakarti taipo šalies išdavikai.

Jie dirbo naciams laike okupacijos.

Jungtinių Tautų generalis sekretorius Trygve Lie (vidurinis) pasirašo priimant John D. Rockefellerio III (trečias iš kairės) $8.500.000 dovaną Jungtinių Tautų organizacijai. Jis padovanojo šešių blokų plotą viduryje Manhattano, ant kurio bus pastatytas Jungtinių Tautų nuolatinis centras. Ceremonijose dalyvauja ir New Yorko majoras William O'Dwyer (kairysis). Bet yra pavojaus, kad Jungtinės Tautos gali būti sugriautos pirma, negu centras bus pastatytas. Trumano žygiai griauna ją.

12,000 Gumos Darbininkų Reikalauja Pakelt Algas; Siūlo Bendrą Veikimą

MAISTININKAI PADEGĖ ALIEJAUS TANKUS

JERUZALIMAS. — Žydų požeminė organizacija Irgun Zvai Leumi skelbia, kad jos nariai atsakomingi už padegimą aliejaus tankų Haifoj.

Vieni šaltiniai teigia, kad nuostoliai siekia $4,000,000, o kiti — $16,000,000.

Dūmai užtemdė plačią sritį.

Pravda Kritikuoja Taikos Darytojus

MASKVA. — Sovietų novelistas, Leonid Leonov, smarkiai kritikuoja britus ir amerikiečius, pareiksdamas:

"Dvasios 7,000,000 rusų, kurie neteko gyvybės laike karo, stovi aplink konferencijos stalą ir ironiškai juokiasi iš 'džentelmenų', kurie sulaužė Jaltos ir Potsdamo sutartis sąrišyje su reparacijomis Rusijai.

"Moterys gatvėse", tęsia jis, "pradėjo žiūrėti į konferenciją, kaip į nuobodžias diskusijas, kuriose nekurie dalyviai nenori sugrąžinti našlaičiams duoną ir stogą, kuriuos atėmė iš jų plėšikai.

"Nors Maskvos konferencija dar nepasibaigė, tačiau sena moteris (istorija) šypsosi ironiškai. . . nepaprasti įvykiai atsitinka apie konferencijos stalą. . ."

Jis pastebi, kad daugiausia aukų apturėjo SSRS. Jaltoj ir Potsdame didieji valstybininkai sutikę atlyginti SSRS už tai. Bet dabar ponai apie tai visai pamiršta.

TORONTO. — Joe MacKenzie, United Rubber Workers unijos direktorius, pareiškė, kad gumos darbininkai reikalauja algų pakėlimo. Kiek bus reikalaujama, galutinai nustatys unijos algų komitetas, kuris susirinks Toronte balandžio 13 dieną.

Jis nurodė, kad pakilusios kainos nušlavė visus darbininkų laimėjimus pereitais metais ir dabar reikalinga pradėti kovą iš naujo.

United Automobile Workers unijos distrikto taryba taipgi išnešė reikalavimą arba numušti kainas bent 10 nuošimčių, arba pakelti algas. Ji taipgi siūlo, kad unijos sudarytų bendrą veikimą užtikrinimui algų pakėlimą visos Kanados darbininkams.

Taryba, savo susirinkime Royal York viešbuty, taipgi pareikalavo, kad būtų reorganizuota karo meto kainų ir prekybos taryba su atstovybe nuo darbininkų, farmerių ir moterų, kad palaikyti pragyvenimo kainą nuo kilimo. Taipgi pasiūlė, kad būtų mokamos subsidijos ant pieno, mėsos, daržovių ir kitų pamatinių maisto produktų.

Unija mano, kad bus didelis darbininkų krizis 1947 metais, jeigu valdžia leis kilti kainoms.

HAMILTON. — Nova Scotia angliakasių unijos sekretorius Jenkins pareiškė, kad valdžia turi jaustis esanti atsakominga už sutaikymą 13,000 angliakasių su samdytojais Nova Scotijoj.

Jis nurodė, kad 7,000 angliakasių buvo savanoriais praėjusiame kare. Paliko senesnio amžiaus, kurie negali taip skubėti ir tokiu būdu produkcija nupuolė. Kompanija reikalauja pakelti produkciją, kitaip nesutinka pakelti algas.

GAISRAI SMARKIAI KYLA KANADOJE

MONTREAL. — Gruodžio ir sausio metu Kanadoje gaisrai padarė nuostolių už $13,000,000.

Tuo pat laiku metai atgal gaisrų nuostoliai buvo $5,750,000.

Nuo rugpiūčio mėnesio per gaisrus žuvo 40 asmenų.

Amerikos Kišimasis Graikijon Konkia Taikai, Sako Tito

BELGRADAS. — Maršalas Tito pareiškė, kad Amerikos intervencija Graikijoj yra bazė imperialistiniams planams ir sudaro pavojų taikai.

Kas liečia vakarų ir rytų blokus, Tito sako, kad tokio dalyko nėra. Dabar esą du frontai, demokratinių žmonių ir imperialistų. Demokratiniai žmonės norį taikos, o imperialistai — karo.

Jis užsigynė, kad Jugoslavija yra SSRS setelitas. "Mes einame kartu su SSRS", sako jis, "kadangi ji yra vienintėlė šalis, kuri negrumoja mūsų nepriklausomybei."

Amerikiečių ambasadorius Patterson kišęsis į vidaus reikalus ir skleidęs melus apie Jugoslaviją. Jis sako, kad britai ir amerikiečiai eigiasi ne kaip sąjungininkai su sąjungininkais.

Amerikiečių Suvažiavimai Buvo Labai Pasekmingi

Demokratinių Amerikos Lietuvių Suvažiavimai, įvykę Brooklyne kovo 28, 29 ir 30 dienomis, buvo labai pasekmingi.

Penktadienį įvyko moterų suvažiavimas; šeštadienį Lietuvių Literatūros Draugijos; sekmadienį visų demokratinių lietuvių suvažiavimas.

Apart šių suvažiavimų šeštadienį vakare įvyko menininkų atstovų pasitarimas, kuriame pasitarime nutarta rengti antrąjį meno festivalį New Yorke. Festivalas bus rengiamas rudenį — lapkričio mėnesį.

O per visas tas dienas ir vakarais buvo atidaryta gražį "Knygos" paroda, paminėjimui 400 metų sukakties nuo pirmosios lietuviškos knygos išleidimo. Paroda visą laiką buvo skaitlingai lankoma ir visi ją ja gerėjosi.

Iš tiesų, tai buvo puiki ir gerai prirengta lietuviškų knygų ir laikraščių paroda.

Moterų suvažiavimas įvyko visų pirma. Amerikietės lietuvės moterys ir merginos suvažiavusios iš visų lietuviškų kolonijų, labai rūpestingai ir atsidėjusiai diskusavo ir svarstė savo problemas.

Suvažiavime jos padarė daug gražių tarimų ir atrodo, kad po šio suvažiavimo moterų veikimas pagyvės visur.

Savo suvažiavimą moterys pravedė gražiai ir su entuziazmu.

Literatūros Draugijos reikalais suvažiavimas taipgi buvo labai gyvas ir skaitlingas delegatais. Visą dieną jie pašventė peržvelgimui draugijos padėties, apsvarstymui esančių reikalų bei užsidėjimui užduočių.

Be abejonės šis suvažiavimas teigiamai atsilieps į visą draugijos gyvavimą ir veikimą.

Suvažiavimas padarė daug tarimų, apie kuriuos vėliau bus plačiau kalbama.

Tretysis Demokratinių Amerikos Lietuvių Suvažiavimas buvo didžiausias ir gal būt skaitlingiausias. Jis prasidėjo labai iškilmingai.

Suvažiavimą atidarydamas Centrinio Komiteto pirmininkas draugas R. Mizara pranešė, kad suvažiavimas prasidės su JAV ir Lietuvos himnais. Himnus sudainavo Stasys Kuzmickas, pianui akompanuojant ir delegatams įsileidžiant savo pritarimu.

Iškilmingumas, kuriuo visi persiėmė suvažiavimą atidarant, tęsėsi per visas suvažiavimo sesijas.

Laike sesijų buvo patiekta gražių referatų bei pranešimų-raportų. Juos skaitė: R. Mizara, Petrikienė, Gasiūnas, Prūseika ir kiti delegatai.

Taipgi kalbėjo Prūseika ir Bimba paskutinioje sesijoje — laike koncertinės programos.

Delegatai ir svečiai atydžiai sekė visus raportus bei referatus ir aktyviai dalyvavo diskusijose.

Nutarta pagyvinti, padidinti ir pagerinti veikimą tarpe lietuvių už kovą prieš reakciją, už taikos išlaikymą, už demokratiją.

Padaryta daug gražių tarimų ir priimta svarbių rezoliucijų. Viena iš jų reikalauja vyriausybės nutraukti ryšius su senaisiais Smetonos paskirtais pareigūnais.

Suvažiavime dalyvavo apie 250 delegatų, atstovaudami apie 60,000 organizuotų lietuvių.

Sveikinimais bei priduotomis aukomis, suplaukė virš $2,000 dėl pravedimo gyveniman padarytų tarimų.

Suvažiavimą labai pagyvino gautosios sveikinimo telegramos iš Lietuvos.

Taipgi ir Lietuvon pasiųstos sveikinimo rezoliucijos.

Kanadiečiai šiuose suvažiavimuose turėjo skaitlingą delegaciją. Dalyvavo: iš Montrealo, J. Lesevičius, P. Kisielienė, L. Kisielius, J. Vilkelis, J. Vilkelienė, B. Malinauskienė; iš Toronto, K. Kilikevičius, B. Janauskienė, Z. Janauskas.

Kanadiečiai delegatai irgi ėmė aktyvumą visuose suvažiavimuose.

Taipgi suvažiavimuose dalyvavo vienas delegatas ir iš Pietinės Amerikos, tai brazilietis Jokubka.

Iš visų šių trijų suvažiavimų eigos ir delegatų parodyto entuziazmo matosi, kad mūsų broliai ir sesės amerikiečiai yra energingai pasiryžę dideliems darbams. Neatsilikime ir mes, kanadiečiai.

Z. J.

Darbininkai Už Kainų Kontrolę

OTTAWA. — Trades and Labor Congress of Canada, atstovaująs 300,000 unijistų, įteikė kabinetui savo reikalavimą, kad valdžia palaikytų kainų kontrolę, sudaužytų monopolius ir karteles.

Canadian Congress of Labor irgi stoja už kainų kontrolės palaikymą ir monopolių suvaržymą. CCL atstovauja 350,000 unijistų.

Taigi, kainų kontrolės reikalauja organizacijos, kurios atstovauja beveik 700,000 Kanados darbininkų.

Iš valdžios veiksmų, tačiau, matosi, kad kainų kontrolė bus panaikinta visai. Klausimas lieka, kaip greitai. Kai kas spėja, kad ne vėliau rudenio.

Liaudies Balsas

DARBININKŲ LAIKRAŠTIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGĖJOS, IŠEINA SYKĮ Į SAVAITĘ

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50.
Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75.
Atskira kopija 8 centai

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C., Box 1013, Toronto, Ontario, Canada.
ADMINISTRACIJOS KREIPKITĖS: 160 CLAREMONT ST., TORONTO.

Printed by Evercady Printers, Ltd., 78 Wellington St., Toronto.

PREZIDENTO TRUMANO POLITIKA NEŽADA PASAULIUI NIEKO GERA

Prezidento Trumano paskelbta ir visų dešiniųjų karštai palaikoma politika sulaikymui komunizmo arba, kitaip sakant, Sovietų Sąjungos įtakos plitimo, nežada pasauliui nieko gera. Ir ne todėl, kad ji atsukta prieš darbininkų šalį. Ji nieko gera nežada todėl, kad imami metodai yra reakcingi, Hitlerio ir Musolinio plačiai naudoti.

Niekas negali sakyti, kad velionis Rooseveltas nenorėjo išlaikyti kapitalistinę sistemą. Niekas negali primesti, kad jis norėjo, kad Sovietų Sąjunga stiprėtų ir jos įtaka plistų. Jis buvo kapitalistas, vakarų demokratijos tipo politikierius. Bet jis buvo pasirinkęs kitus metodus.

Velionis Rooseveltas ir jo šalininkai siekė savo tikslų bandydami kelti gerlaikį, stiprinti demokratiją, priešintis fašizmui. Už tai Roosevelto laikais Jungtinės Valstijos stiprėjo, jų įtaka pasaulyje augo. Jungtinės Valstijos buvo tapusios pažangos ir demokratijos kraštu.

Prezidento Trumano politika seka Hitlerio ir Musolinio pėdomis. Ji susideda iš rėmimo reakcijos užsienyje ir namie. Amerikos pinigai slopins Graikijos, Turkijos ir kitų kraštų liaudį. Jos ginklai triuškins Graikijos darbo žmones. Kinijoj jos ginklai padės totalitarams palaikyti feodalizmą.

Hitleris ir Musolinis siekė savo tikslų slopindami pažangias jėgas ir tvirtindami fašistines jėgas, kaip namie, taip ir užsienyje. Jie skelbė nelegalėmis komunistines partijas, paskui socialistines, ant galo ir kitas. Jie organizavo ablavas prieš visus, kurie tiktai bent kuo skyrėsi nuo nacių.

Dabar prezidento Trumano valdžia pradeda ablavas prieš liberališkesnius valdininkus namie. Kongresui yra siūloma uždrausti komunistus, suvaržyti unijas. Paskui seks daugiau. Pradėjus eiti pakalnėn sunku susilaikyti.

Kad tokia politika veda tiktai prie sustiprinimo fašizma pasaulyje, tai negali būti abejonės. Niekas negali ginčyti, kad šiandien sužiūro į Jungtines Valstijas visi reakcionieriai, visos fašistinės liekanos. Ir labai teisingai. Henry Wallace sako, kad nėra Amerikai perdaug reakcingos valdžios pasaulyje. Bile tiktai prieš SSRS, prieš komunistus. O kad tas lengva padaryti visiems rakaliams, tai nereikia nei kalbėti.

Fašizmas, kaip jau žinome iš trumpos praeities, veda prie karo. Fašizmas, kokios šalies ir kokio plauko jis būtų, reiškia karą. Štai kodėl dabartinė Jungtinių Valstijų politika nieko gera nežada. O kas liečia pastojimą kelio komunizmui, tai labai abejotina, kad ji atsieks tikslo. Kada fašizmas suėda demokratiją, tai norintiems kovoti prieš fašizmą, už demokratiją, palieka tiktai komunistų vadovaujamas frontas. Taip buvo visose fašistinėse šalyse.

REIKTŲ SUMAŽINTI PROPORCIONALIAI

Eina kalbos, kad federalė valdžia, akyvaizdoje nemažo perviršiaus savo budžete, numuš taksus ant 20 nuošimčių ar panašiai. Jeigu taip padarytų, aišku, būtų labai gerai, bet ne visiems vienodai.

Kada imi žmogų su $2,000 metinių įeigų, tai numušimas taksų 20 nuošimčių jo įeigas padidina keliais nuošimčiais. Paėmus tokį, kurio įeigos $100,000, tai atlikusi suma padidėja keliais desėtkais nuošimčių.

Taigi, numušant taksus, reikėtų laikytis proporcionalės sistemos. Mažiau gaunantiems įeigų numušti didesnį nuošimtį, o daugiau gaunantiems — mažesnį. Su didelėmis įeigomis asmenims palikti dabartinius taksus. Daugiausia taksų sumoka mažieji, tai yra, žmonės, kurių įeigos siekia ne daugiau kelių tūkstančių. Jiems labiausiai reikalingas palengvinimas.

IŠEIS PAŽANGUS DIENRAŠTIS

Toronto radijas pranešė, kad su pirma diena gegužio pradės eiti Toronto Daily Tribune — darbininkiškas dienraštis. Iš pranešimo matosi, kad tai bus įdomus dienraštis.

Laikraštis pradžioj eis 12 puslapių, tabloidinio formato. Jis talpins British United Press ir United Press žinias, turės daug paveikslų, dės komikus ir kita. Spiečiama apie laikraštį pažangesnieji korespondentai ir rašytojai.

Laikraštis perkasi mašineriją, trokus ir kitas priemones geram atspausdinimui ir greitam išvežiojimui. Kas norės, nešiotojai pristatys laikraštį į namus.

Daily Tribune bus darbininkų dvasioje ir visados gins darbo žmonių interesus Kanadoje ir aplamai.

Tokio dienraščio reikėjo senai.

MONOPOLIAI IR JŲ DARBAI

Jungtinių Valstijų ir Kanados valdžios pirmoj vietoj turėtų išleisti įstatymus prieš monopolius, o ne prieš unijas ar kitas darbininkiškas organizacijas. Monopoliai plėšte plėšia žmones.

Kyla viršun, kad laikraštitnic popierio gamintojai yra sudarę suokalbį, kaip kontroliuoti popierio gamybą, palaikyti jo kainą ir teikti daugiausia tiems laikraščiams, kurie jų interesams artimesni.

Jie gali sudaryti visokius planus žmonių kišenių iškraustymui. Jie gali padaryti taip, kad demokratinei spaudai nebūtų parduodama popierio.

Kam kam, bet mėsos pardavėjams, tai didelis džiaugsmas, kad panaikinamas mėsos racijonavimas. Kuponai jiems buvo tikras "pain in the neck". Klausimas, kaip bus su pirkėjais, ar jie gaus užtektinai, ar reiks mokėti "juodą kainą". Greita ateitis parodys.

Savaitės Įvykiai

17,000,000 Amerikiečių Nusmerkta Mirčiai

Jeigu kas jums pasakytų, kad yra Amerikoje toks priešas, kuris be laiko nuvarys į kapus 17,000,000 piliečių iš tų, kurie dabar gyvena Jungtinėse Valstijose, veikiausiai jūs labai susirūpintumėte. Ir jeigu tuo priešu būtų kokia organizacija ar partija, tai nebūtų palikta nei vieno neapversto akmens kovoje prieš tą organizaciją ar partiją. Tačiau toks priešas yra. Jis atims gyvybę be laiko 17,000,000 amerikiečių iš 130,000,000.

Prezidentas Trumanas, paskelbdamas, kad balandžio mėnuo yra skiriamas kovai prieš vėžio ligą, pastebėjo, kad iš amerikiečių, kurie dabar gyvena Jungtinėse Valstijose, 17,000,000 mirs nuo vėžio, anksčiau ar vėliau. Jeigu ne tas žmonijos priešas, tai tie amerikiečiai turėtų progą pagyventi daug ilgiau. Kas met Jungtinėse Valstijose vėžys pakerta po 177,000 asmenų.

Kanadoje iš nepilnų 12,000,000 gyventojų nuo vėžio mirs virš 1,000,000. Taip apskaičiuoja remdamiesi statistikomis.

Bet ar daug atydos kreipiama į kovą prieš vėžį? Kaip Jungtinėse Valstijose, taip ir Kanadoje, biliai dėl žmonių sveikatos apsaugos, kaip menki jie būtų, neranda pritarimo. Kanadoje tie biliai baigia pelėti stalčiuose. Faktinai, jie turi tokį sunkų kelią, kaip ir bile kuri kita reforma, siekianti darbo žmogaus būvio pagerinimo.

Jeigu Jungtinės Valstijos turėtų tokį komitetą prieš vėžį, kokį jos turi kovai prieš pažangą, tai būtų labai gerai. Bet tenai dabar visos jėgos atsuktos prieš pažangos šalininkus, prieš komunistus ir jų simpatikus, prieš liberališkesnius intelektualus. Tam tikslui pinigų netrūksta.

Indijos Bėdos

Indijai sunku gauti nepriklausomybę iš Britanijos, bet tas sunkumas yra ne viskas. Pačių Indijos gyventojų nesusitarimas taipgi sudaro didelę problemą.

Mohammed Ali Jinnah, muzulmonų vadas, vėl pakartojo, kad muzulmonai turi gauti atskirą valstybę. Jeigu muzulmonai negaus neperiklausomybės, tai Indija negalėsianti būti nepriklausoma.

Hindai su savo Kongresu priešakyje stovi už vieną Indiją, bet atrodo, kad bus sunku sudaryti tokią valstybę. Muzulmonų vadai užsispyrusiai reikalauja sau Pekistano. Jinnah siūlo net gyventojų pasikeitimą. Girdi, kur daugiau hindų, ta sritis turi būti prie hindų valstybės, duodant progą muzulmonams persikelti į muzulmonų valstybę, ir atbulai.

Iš visko atrodo, kad veikiausiai bus reikalinga sudaryti dvi Indijas, nors laikinai, kol muzulmonai persitikrins, kad atsiskyrimas jiems jokio skirtumo nnesudarys.

Mums atrodo, kad Indija yra apgyventa indijonais, bet faktas yra, kad Indijoj gyvena tikras mišinys. Gyventojai dalinasi tikėjimu, kalba ir kilme. Indija turi būti sudaryta federatyviais pamatais, kaip kad Sovietų Sąjunga. Kiekvienai tautinei grupei reikalinga suteikti tam tikrą nepriklausomybę ar autonomiją. Kitaip Indija negalės tapti tikrai laisva šalimi.

Vardan "Demokratijos"

Jungtinių Valstijų tėveliai persistato demokratijos gynėjais visame pasaulyje, bet štai žiūrėkit, ką jie daro namie.

Kongresmanas Hartley, vienas iš tokių "demokratijos gynėjų", pasiūlė štai ką dėl Jungtinių Valstijų darbininkų "demokratinių teisių apgynimo":

Nepripažint jokios unijos, kurios viršininkų tarpe yra bent vienas komunistas arba simpatikas.

Uždraust pačiai unijai atstovauti darbininkus, dirbančius pas du ar daugiau samdytojų. Uždraust streikuoti dėl unijos pripažinimo.

Vartot federalių teismų indžiokšinus prieš streikierius tokiose pramonėse, kurios būtinai reikalingos visuomenės sveikatai ir saugumui palaikyti.

Leist unijai atstovauti darbininkus tik tokiose imonėse, kurios netoliau 50 mylių viena nuo kitos ir samdančios ne daugiau 100 darbininkų.

Užšaldyt streikus bent iki 30 dienų.

Uždraust unijistams kalbinti darbininkus stoti į unijas.

Uždraust simpatijos ir sėdėjimo streikus.

Kasmet suregistruoti unijų finansus ir priduoti jų apyskaitas darbo departamentui.

Uždraust unijoms rejmti piniginiai kandidatus į bent kurią vietą federalėje valdžioje.

Pasakykit, ką darbininkui bepalieka tokie uždraudimai? Tiktai dirbti, kaip asilui, nekeliant galvos aukštyn.

Jeigu Hitleris ar Himleris galėtų matyti, kas dedasi Jungtinėse Valstijose, nei kiek nesigriaudintų, kad jų reichas sudaužytas. Jų idėjos persikėlė į amerikiečių galvas.

Europos demokratijos ėjo tokiu keliu. Jos išvirto fašistinėmis diktatūromis. Ir kada ištiko jas karas, tai subyrėjo į šipulius.

ŠYPSENOS

Ir Vėl Nusidėjo

Mažame Ontarijos miestelyje, prie restorano stovėjo puikus arklys, pakinkytas į vežimėlį. Tuo metu pro šalį ėjo du vagys.

"Būtų gerai, kad mes galėtume nuvažiuoti šį arklį," tarė vienas, "bet savininkas, neradęs arklio, pakels skandalą ir mus sugaus."

"Nesirūpink," atsakė kitas. "Tu sėsk ant arklio, o aš čia paliksiu."

Kada savininkas išėjo iš restorano, vietoj arklio rado prie vežimo prikinkytą žmogų, vieną iš tų vagių.

"Ką tas reiškia?" užklausė farmerys.

"Mano brangus pone," tarė vagis, "nesijaudink perdaug. Aš esu tavo arklys. Matote, kiek laiko atgal aš buvau žmogum, kaip ir tu. Vieną kartą aš papildžiau nuodėmę. Keršijanti jėga pavertė mane arkliu. Tas laikas užsibaigė ir dabar aš vėl žmogus."

"Nelaimingas žmogus," tarė farmerys. "Aš nieko apie tai nežinojau ir elgiausi su tavim, kaip su gyvuliu. Atleisk man."

"Tai niekis, drauge. Pagreitinai mano pakūtą. O dabar, lik sveikas. Gal dar teks susitikti kada nors."

Po kiek laiko tas farmerys nuvažiavo į turgų ir pamatė tą arklį dėl pardavimo. Jis priėjo prie arklio ir tyliai jam į ausį tarė:

"Tai ir vėl nusidėjai. Gėdą turėtum."

Pastabos

Maskvos konferencija kartais atrodo labai sekminga, o kartais visai ne. Ji banguoja, kaip vandenynas.

Dideli klausimai ant dienotvarkės, tad nereikia stebėtis, kad būna ir potvinių.

Bet dažnai prancūzjai dalykus arba labai iškelia arba visai nupuldo.

—o—

Skaitant prancūzius, kas dabar dedasi Jungtinėse Valstijose, žmogus nenoromis atsiduri Vokietijoj, tais laikais, kada hitlerininkai veržėsi į viršų.

Tuomet Vokietijoj visi veliai buvo sumobilizuoti prieš komunistus.

Aš nei kiek nesistebėčiau, jeigu kas Jungtinėse Valstijose padegtų vieną kurį parlamentą ir apkaltintų komunistus.

—o—

Nusikaltimų jiems trūksta. Viskas, ką jie gali pasakyti, kad komunistai esą internacionalistai, o kaip toki, aišku, dirigiuojami iš "Maskvos".

Gudrioji Dorothy Thompson surado, kad net komunistų vadai nežiną, kad jie dirigiuojami iš Maskvos.

Tokios dalykus, aišku, gali sužinoti tik tokios galvos, kaip Dorothy Thompson.

—o—

Kapitalistai yra didesni internacionalistai, kada eina klausimas apie savo klasinių interesų apgynimą.

Kada Francijoj įvyko revoliucija, tai kapitalistai susidėjo su vokiečiais, savo priešais, ir kartu pasmaugė darbininkų sukilimą, kuris žinomas kaip Paryžiaus komuna. Taip buvo ir po pereito karo.

Kapitalistai pasmaugė Ispanijos respubliką. Jie išaugino Hitlerį.

Šiandien Amerika pila milijonus Graikijon, Kinijon ir į kitas vietas, ginčama kapitalistų interesus.

—o—

Darbo žmonių judėjimas galėtų geriau savo interesus apginti, jeigu jis nors tiek tarptautinis būtų, kiek kapitalistai.

Bet darbininkų judėjimas nesusitaria net vienoj šalyj. Net unijos pasidalinusios.

Tas ir duoda progą tokiem raudonabaubiams smalą pilti ant darbininkų judėjimo.

—o—

Sekmadienį, esant Sūnų ir Dukterų Draugijos 35 metų sukaktuvių minėjime, buvo įdomu girdėti, kaip ši organizacija įsikūrė ir dėl ko.

Pasirodo, kad 35 metai atgal Amerikos Lietuvių Susivienijimas neišmokėjo nariui apdraudos, kadangi jis buvo užmuštas ant geležkelio per nelaimę.

Vietinė Švento Juozapo organizacija reikalavo iš narių, kad pristatytų raščiukus iš kunigo, kad eina išpažinties.

—o—

Gerai pamenu, kaip mane ir dar kelius lietuvius išmetė iš Švento Jono draugijos susirinkimo 1929 metais, kadangi neatsistojome, kada atidarant susirinkimą buvo kalbamos maldos.

Mes nebuvome nariais, tik šiaip atsilankėm, kaip svečiai.

—o—

Pažangios organizacijos neklausinėja narių, ar jie eina išpažinties.

Niekas nedraudžia nariui eiti išpažinties, niekas nereikalauja.

Prie Sūninės priklauso katalikai, protestonai, visai netikį ir kitoki.

J. Y.

A. CHURGINAS

HEROJŲ ŽEMĖ

Šalie gimtoji, tėvynė herojų!
Saulėta varpa tavo vasarojų,
Paprastas žiedas tavo bijūnų
Gražiau man spindi už aukso karūną.

Tavo pasėlių brėstančiam grūde
Iš žemės kelias amžiai nubudę,
Unksmė žalioji tavo beržynų
Ne vieną rūsčią paslaptį žino.

Nors daugel metų chanai totorių
Sūnus tavuosius korė ir smaugė,
Į tavo veidą spiaudė jžuliai
Ir vertė lenktis Batyjaus krivulei,

Nors tavo aruodan riteriai brovės,
Nešė tau juodą kryžių vergovės, —
Bet vargo žmonės, darbštūs artojai
Tave apgynė kovoj šventojoj;

Išvijo prūsą, parklupdė švedą,
Tik užsitraukė naują sau bėdą:
Tave aplaistė mariomis krauje,
Jie derlių pylė į ponų jauną;

Motiną žemę tironai užpuolė, —
Ir augo, augo rūmai turtuolių,
O jūs turėjot, bėdžiai molėti,
Dirvon dykūnų prakaitą lieti! . . .

Bet viltys degė, viltys negeso,
Jos keršto dienai grūdino ūrąsą,
Ir vasarojai gūdžiai siūravo:
"Nenorim ponams brandinti javo!"

Tuomet pasaulin žmogus atėjo
Ir tarė: "Drebėkit pilys engėjų!
Mes šiandien rašom, dalgiu ir dalba:
Tas, kas nedirba, tas ir nevalgo!"

Pakilo bangos gyvojo tvano,
Nušlavė laužą pasaulio seno;
Ten, kur niuksojo aras tirono,
Sušvito laisvės žvaigždė raudona!

Ir nors nutilo, nors jau sustingo
Žmogaus Baliūno širdis audringa, —
Bet kas nutildys Genijaus dvasią?
Stalinas didis jo darbą tęsia!

Lenino tiesą gilią supratę,
Gretom plėnineėm petys į petį,
Penkmečių žingsniais pirmyn mes žengiam,
Į ateitį lekiam plačiom padangėm.

Kur blykčiojo vakar patrankų ugnys,
Kur mirtį slėpė aklos bedugnės,
Ten mūsų miestų pašvaistės žiba,
Ten dundančių tiltų skiautai pakibo.

Tėvynė mano! Kodžiu ir kūju
Mes kalame laimę vaikų tavųjų.
Nereik mums stebūklų mėlyno rojaus!

Darbuos ir žygiuos žemės herojaus,
Žaizdre liepsnotam, pasėlio grūde
Pergalė mūsų ir jėgos glūdi!

Pasidairius Po Kanadą

Iš Nova Scotijos praneša, kad tenai 15 katalikų parapijų ir jų klebonai suaukojo $8,487 dėl angliakasių, kurie jau kelinta savaitė streikuoja. Vien klebonai suaukojo $1,000.

Tai retas atsitikimas, kad streikieriai susilauktų tokios paramos iš katalikų dvasiškijos ir aplamai iš katalikų organizacijų.

Į klausimą, kodėl katalikų parapijos ir jų klebonai paaukojo tokią stambią sumą streikieriams, atsakymą duoda tas faktas, kad didžiuma tų parapijų narių sudaro streikuojantieji angliakasiai.

Svarbu pažymėti dar ir tą, kad tie angliakasiai nepaprastai gerai organizuoti ir solidariai laikosi streike. Jų nebaugina tas faktas, kad reakcionieriai juos apšaukė komunistais ir kitokiais elementais.

Taipgi reikia žinoti, kad jų unija yra skyrius United Mine Workers unijos, kuriai vadovauja John L. Lewis, kuris nekurie darbininkų priešai pašto velniu.

Nova Scotijos angliakasiai, 13,000 jų, yra puikus įrodymas, kaip kova už būvį eina. Tu būk katalikas, protestonas, ar kuris kitas, bet jeigu tu darbo žmogus, tau niekas nieko neduos be pastangų. Darbo žmonės, kokios jų pažiūros nebūtų, yra verčiami eiti iš vieno ir grumtis su samdytojais, kad turėti žmoniškesnį gyvenimą.

—o—

Duplesio valdžios atydą atkreipė bingo lošimai. Iškilo aikštėn, kad parapijinėse svetainėse ėjo didžiulis biznis su bingo. Kai kuriose svetainėse per vieną vakarą biznis siekdavęs $50,000.

Reikia pripažinti, kad parapijinėse svetainėse ir aplamai religinių organizacijų svetainėse šis biznis yra labai išsiplėtęs po visą rytinę Kanadą, įskaitant ir Ontariją. Matote, religinėms organizacijoms leista tokius "žaidimus" turėti.

Prie bingo parapijinės svetainės daugiausia pritraukia moteris. Kai kurios moterys daugiau pinigų praleidžia ant bingo, negu kad ant arklių lenktynių.

Sakoma, kad Duplesio valdžia uždraus bingo lošimus.

—o—

Ontarijos valdžia sudarė karališką komisiją tyrinėjimui pieno situacijos. Ta komisija buvo sudaryta iš vieno teisėjo ir jau šeši mėnesiai, kaip ji tyrinėja klausimą, ar ištikro reikalinga mokėti tokias kainas už pieną, kaip kad dabar yra mokamos. Šeši mėnesiai praėjo, bet dar nėra raporto.

Pereitą savaitę buvęs kontrolierius Stewart Smith ir buvęs aldermanas Dewar Ferguson atsivedė į parlamentą apie 200 pieno vartotojų, daugiausiai motinų, kad paraginti parlamento narius veikti tuo klausimu.

Premjerui Drew toks žygis labai nepatiko.

Kada ėjo rinkiminė kampanija, Drew žadėjo visokias komisijas, su darbininkų atstovais, ir greitą veikimą.

Su daugeliu tokių karališkų komisijų ta pati bėda. Jos tyrinėja, tyrinėja ir pranyksta. Nova Scotijoj anglies industriją tokia komisija tyrinėjo kelius metus, išeikvojo daug pinigų, tačiau nepasakė, kas reikalinga daryti, kad situaciją pagerinti.

Tik viena komisija veikė labai greitai. Tai ta, kuri tyrinėjo įtariamus Sovietams šnipinėjime asmenis. Ji ne tik "ištyrė", bet ir apkaltino. Jos nelaimei, teismas jau septynius išteisino.

Valdžios pyksta, kai kas kritikuoja, bet kaip gali žmonės apsieiti be kritikos. Pieno klausimas yra labai svarbus neturtingoms šeimynoms, auginančioms didelius skaičius vaikų. Bet žiūrėk, kas dedasi. Pusė metų praėjo, o dalykas tebestovi ant vietos.

Komentatorius

Ką Kiti Rašo

Maistas Kaipo Politinė Priemonė

Visi puikiai atsimename, kaip po Pirmojo Pasaulinio Karo mūsų Hooveris su maisto pagalba nuvertė tarybinę santvarką Vengrijoje ir atidarė duris fašistinio Horthy režimo įsigalėjimui. Nebuvo jokia paslaptis, kad Amerikos maistas naudojamas politiniu jrankiu.

Toji žiauri istorija šiandien pakartojama prieš mūsų akis. Ir vėl autorium šios nežmoniškos priemonės yra tas pats Herbert Hooveris. Tik jis spėjo sugrįžti iš Europos ir jo misijos rezultatus jau matome.

Šį sykį jojo auka yra Jugoslavija. Nesvarbu, žinoma, kad Jugoslavija gal daugiau proporcionaliai paaukojo kraujo ir gyvybių sumušimui hitlerinės Vokietijos ir fašistinės Italijos, negu kuri kita šalis. Taipgi nesvarbu, kad Jugoslavija kare buvo mūsų talkininkė. Nesvarbu ir tas, kad Jugoslavijos sunaikinimas didesnis už daugelio kitų šalių. **Mūsų vyriausybė pareiškė, kad nuo dabar Jugoslavija nebegaus iš mūsų nė vieno kepalo duonos. Dar daugiau: Mes net už pinigus Jugoslavijai neparduosi mėsos maisto.**

Sunku panašų pavyzdį rasti visoje civilizuotos žmonijos istorijoje.

Palyginkime mūsų atsinešimą linkui Graikijos su atsinešimu linkui Jugoslavijos žmonių. Iki šiol per UNRRA Jugoslavija yra gavus viso paramos už $375,000,000. Didžioji tos paramos dalis, aišku, atėjo iš Jungtinių Valstijų. Tai buvo graži parama, ir Jugoslavijos žmonės, suprantama, už tai Amerikai labai dėkingi.

Bet tuo tarpu Graikija iš UNRRA gavo paramos už $354,000,000. Čia irgi, suprantama, dauguma paramos atėjo iš Jungtinių Valstijų. Tačiau, apart šios UNRRA paramos, Jungtinės Valstijos dar suteikė tiesioginės Graikijai paramos už $181,000,000! Graikiją šelpė ne tik Jungtinės Valstijos. Anglija jai paaukojo $40,000,000 ir suteikė $4,000,000 kreditą nusipirkimui įvairių nuo karo likusių reikmenų. Čionai, reikia žinoti, neįskaityta Anglijos suteikta Graikijai militarinė parama, kuri siekia keletą šimtų milijonų dolerių.

Jugoslavijos gyventojų skaičius du kartu didesnis už Graikijos. Jugoslavija turi virš 16,000,000 gyventojų, o Graikija neturi nė 8,000,000! Graikija tik su puse tiek gyventojų yra gavusi iš Amerikos ir Anglijos du sykiu daugiau paramos! — **Laisvė.**

LONDONAS. — Maskvos radijas skelbia, kad britų militarinis teismas išteisino teld-maršalą Karl von Rundstedt, komendantą vokiečių armijos vakaruose prieš pat Vokietijos smukimą.

Štai kaip atrodė pirmos dienos pavasario Ontarijoj. Žiema, atsisveikindama, užklojo sniegu visą Ontariją. Vietomis jo buvo tiek daug, kad kelias dienas paėmė iki keliai buvo nuvalyti. Dabar kyla patvinimai.

Anglijos -- Amerikos Ekonominiai Santykiai

E. VARGA

Pernai JAV suteikė Anglijai naują paskolą 4,4 milijardo dolerių sumai, kurių 650 milijonų dolerių eis Anglijos įsiskolinimo pagal lend-lizą galutiniam padengimui. Bet kaip tik derybos dėl paskolos parodė buvimą gilių ekonominių prieštaravimų tarp šių dviejų kapitalistinių šalių. JAV pasiūlė paskolą nepalankiomis savo partneriui sąlygomis, kurios Anglijos parlamento buvo priimtos tiktai todėl, kad jis nematė kitokio kelio Anglijos ekonomikai atstatyti. Žymiausias anglų žurnalas "Ekonomistas" savo įžanginį straipsnį apie amerikiečių paskolą baigė šiais žodžiais: "Elgetos neturi pasirinkimo. Bet jie gali, pagal senąją tradiciją, keikti turtinguosius".

—o—

Ekonominiai santykiai tarp JAV ir Anglijos itin žymia dalimi nusakomi tais pasikeitimais, kurie įvyko šiose šalyse antrojo pasaulinio karo metu.

JAV ir Anglija išėjo iš karo su skirtingais ekonominiais rezultatais. Tačiau jos turi vieną bendrą bruožą — siekimą išplėsti savo eksportą, nors šis siekimas abiejose šalyse turi skirtingus pagrindus.

Anglija per karo laiką neteko ligi vieno trečdalio savo nacionalio turto. Iš viso Anglijos nacionalis turtas per karo laiką sumažėjo maždaug 7,5 milijardo svarų sterlingų (šis skaičius buvo oficialiai praneštas anglų delegacijos per derybas su JAV dėl paskolos). Ji prarado beveik pusę savo užsienių investicijų (apie 2 milijardus svarų sterlingų sumos). Ji pasidarė skolininku savų kolonijų, visų pirma Indijos, o taip pat savo dominijų bei kitų šalių. Iš šalies — kreditoriaus Anglija po karo virto šalimi — skolininku. Naujoji amerikiečių paskola, jeigu ji tiktai bus pilnutinai realizuota, sudaro 1,25 milijardo svarų sterlingų, tai yra daugiau kaip pusę Anglijai dar pasilikusių užsienio investicijų.

Anglijos pavirtimas iš šalies — kreditoriaus šalimi — skolininku reiškia, kad jos mokėjimo balansas tapo žymia dalimi pasyvus. Jis buvo pasyvus jau prieš prasidedant karui. Taip, 1938 metais buvo skaitoma, kad mokėjimo balanso pasyvinis saldo sudarė apie 50 milijonų svarų sterlingų, tai yra, kad Anglijos užsieninis kapitalas sumažėjo tais (1938) metais 50 milijonų svarų sterlingų. Dabar gi, turint omenyje, kad Anglija karo metu prarado didelę dalį savo investicijų bei kitokių pajamų, jos mokėjimo balansas bus ryškiai pasyvus.

Anglų savaitraštis "Ekonomistas" duoda šitokį vadinamojo Anglijos "nematomojo eksporto" įvertinimą prieš ir po karo (milijonais svarų sterlingų):

	1937 m.	1938 m.	Po karo
Pajamos iš užsieninių investicijų	210	200	100
" iš laivininkystės	130	100	75
" iš bankinių operacijų	40	35	25
" iš kitų šaltinių	10	—	20
	390	335	220

Prieš karą Anglija savo prekių išvežimu apmokėdavo tiktai apie pusę savo įvežimo; kitoji jo pusė buvo padengiama "nematomu eksportu".

Anglijos Užsienio Prekyba

(Mil. svarų sterlingų)

	1933 m.	1936 m.	1938 m.
Įvežimas	626	787	858
Išvežim.	368	441	471

Nematomojo eksporto sumažėjimas nuo 390 milijonų svarų sterlingų ligi 220 milijonų po karo reiškia, kad Anglija privalo išvežti 170 milijonų svarų sterlingų daugiau prekių, negu prieš karą, kad turėtų galimumą įvežti tiek pat žaliavos bei maisto, kaip prieš karą. Laikoma, kad Anglija turi po karo padidinti išvežimą 50% palyginti su prieškariniu. Iš tikrųjų eksporto padidėjimas turi būti dar žymesnis, nes norint išvežti daugiau prekių, būtina įvežti papildomą kiekį žaliavos joms gaminti (medvilnės, vilnos, spalvotųjų metalų ir tt.).

Visai kitokioje padėtyje, atsidūrė po karo Amerika. Nepaisant to, kad daugiau kaip 10 milijonų žmonių buvo pašaukta armijon, dirbančiųjų skaičius šaly nesumažėjo. Buvimas milžiniškos bedarbių armijos (1938 metais buvo užregistruota iki 9 milijonų), greta nepakankamo gamybinio aparato apkrovimo, leido JAV antrojo pasaulinio karo metais daugiau negu padvigubinti savo pramonės gamybą. Pagrindinio kapitalo išplėtimas visuomet susietas su gamybos priemonių patobulinimu; naujosios mašinos paprastai produktingesnės už senąsias. Todėl JAV karo metu žymiai pakilo ir darbo našumas: galima laikyti jį esant pakilus apie 20 procentų.

(Bus daugiau)

Valstiečiai Prie Smetonos

Rašo Juozas Bulota

"Žemės Bankas parduoda iš varžytinių šiuos ūkius:

1. Jurkevičiaus Juozo, gyvenančio Putriškių km., Igliškėlių valsčiuje, Marijampolės apskrityje, 14 ha žemės su trobėsiais ir kitais prikalusiniais. Ūkis randasi nuo geležinkelio stoties 8 km., nuo plento 3 km. Įsiskolinęs Žemės Bankui 4,000 litų, nuo šios sumos ir prasidės varžytinės" ir t.t. ir t.t.

Tokių skelbimų Smetonos ofiozo "Lietuvos Aido" ir savaitraščio "Ūkininko Patarėjo" puslapiuose buvo tūkstančiai. Dažnai jie pilnai užpildydavo paskutiniuosius šių laikraščių lapus. Juos atidžiai skaitydavo tuometinės vyriausybės aukštieji valdininkai ir spekuliantai, nes jiems rūpėjo investuoti savo kapitalus, prisiplėštus eksploatuojant tuos pačius darbo valstiečius, kurių ūkiai, apkrauti nepakeliama mokesčių ir skolų našta, buvo galima nupirkti varžytinėse už menką dalį tikrosios ūkio vertės.

Smetoniniai valdininkai, nupirkę varžytinėse valstiečio ūkį, dažnai palikdavo jį tame pačiame ūkyje dirbti kaip kumetį. Jie krovė turtus stumdami valstiečius į vis didesnį skurdą.

Per visą smetoninio viešpatavimo laiką buvo parduota iš varžytinių 25,000 valstiečių ūkių. 25,000 valstiečių šeimų buvo paleista elgetomis, jie buvo nuvaryti nuo žemės, kurią tiek metų prakaitu laistė jie patys, jų tėvai ir protėviai.

Žemės Bankas, kurį smetoninė vyriausybė propagavo kaip respublikos valstiečių gelbėtoją, tikrumoje teikė pagalbą dvarininkams ir kitiems ponams. Krizės metais, gaudamas milijoninį pelną, kada valstiečių ūkiai buvo tūkstančiais išvaržomi, Žemės Bankas nupirko poniai Tūbelienei, Smetonienės seseriai, už 112,500 litų dvarą.

Vien tik 1939 metais Žemės Bankas gavo gryno pelno 800,000 litų.

Charakteringa, kad didžiausią išvaržytųjų ūkių procentą sudarė vidutinių valstiečių ūkiai. Stambieji dvarai, iš kurių kai kurie buvo prasiskolinę Žemės Bankui dešimteriopai savo vertės, nebuvo parduodami iš varžytinių, atvirkščiai, jiems buvo duodamos papildomos paskolos "pavyzdingiems" ūkiams sukurti. Suprantama, varnas varnui akie nekerta, kaip sako patarlė. Smetoninė-Chodakauskinė klika negalėjo gi išvaržyti savo gimines ir prietelius.

Tūlas Bartninkaitis, turėjo netoli Liudvinavo miestelio, Marijampolės apskrityje, 150 hektarų dvarą, kurį jam Smetonos vyriausybė už menkus pinigus pardavė "pavyzdingam" ūkiui sukurti. Bartninkaitis iš Žemės Banko tuojau gavo paskolą, keleriopai prašokančią dvaro vertę, žinoma, nei negalvodamas kada nors ją grąžinti.

Kelerius metus "pavyzdingai" paūkininkavęs, Bartninkaitis nusipirko sau kitą dvarą Žemaitijoje. Žemės Bankas jo dvarų nebandė parduoti iš varžytinių, nors jis nemokėdavo nei procentų, nei skolos, nes jis turėjo už savęs "pečius" — smetoninės vyriausybės tautininkų šulus. Smetoninis Žemės Bankas žinojo ką remti. Tas pats Bartninkaitis vokiečių okupacijos metais atsibeldęs kartu su "Landbewirtschaftungs" draugijos vokiečiais Lietuvon, sekmingai padėjo jiems apiplėšti tarybinius ūkius, kurie buvo įsteigti buvusiuose dideliuose smetoninių pareigūnų dvaruose, 1940 metais nuvertus tautininkų vyriausybę.

Tačiau tame pačiame Liudvinavo valsčiuje Žemės Bankas pardavė iš varžytinių dešimties smulkiųjų ir vidutinių valstiečių ūkių, nepajėgusius išbristi iš skolų balos. 1935 metais čia pirmiausiai prasidėjo valstiečių streikas, kurį Smetona žiauriausiomis priemonėmis numalšino. Vienas streiko organizatorių, Liudvinavo valsčiaus valstietis Maurušaitis, buvo nuteistas ir žvėriškai užtroškintas dujų kameroje. Taip Smetona atsakė valstiečiams, norėjusiems nusikratyti Žemės Banko ir kitų fašistinės vyriausybės įstaigų teikiama "parama".

Kai 1931 metais prasidėjo žemės ūkio krizis, žemės ūkio produktų kainos negirdėtai krito, ir valstiečiai pasijuto įstumti į dar didesnį skurdą, Žemės Bankas išsigalvojo naują būdą valstiečiams "gelbėti".

Jis pradėjo duoti valstiečiams paskolas ne grynais pinigais, bet "paskolos lakštais". Valstiečiai, spiriami bėdos ėmė ir lakštais duodamas paskolas, nors jas realizuodami jie gaudavo už 100 litų vertės paskolos lakštą, 50-60 litų. Tokia tada buvo valstybinė kaina. Žemės Bankas, duodamas lakštais valstiečiui paskolą, kaip didelis geradaris patarė: jūs galite mokėti šiais lakštais paskolas privatiems skolininkams — 100 litų vertės lakštu apmokėti 100 litų privačią skolą. Tačiau neatsirado nei vieno tokio kvailo privataus skolintojo, kuris būtų iš valstiečio tokiomis sąlygomis ėmęs skolą. Jiems buvo patogiau suprotestuoti valstiečio vekselius, pastatyti ūkį ant varžytinių ir atsiimti skolą grynais pinigais.

Valstietis, paėmęs iš Žemės Banko paskolos lakštais 1,000 litų paskolą, pardavęs juos tarpininkams, gaudavo į rankas 500-600 litų, o skolingas Žemės Bankui likdavo 1,000 litų ir procentus mokėdavo taip pat už tokią sumą. Žemės Bankas, leido valstiečiams grąžinti paskolą lakštais, tačiau baigiantis paskolos terminui, jų vertė buvo keliama ir juos tas pats valstietis tada jau turėdavo pirkti 100 litų vertės lakštą už 90 ir pagaliau už 100 litų grynais pinigais, tokiu būdu sukraudamas milijonus litų į spekuliantų kišenes.

(Bus daugiau)

Saugokit Sveikatą

Rašo Dr. J. J. Kaškiaučius
530 Summer Ave..
Newark, N. J.

Daug nesąmonių ir prietarų teberа nuo seniau užsilikusių medicinos praktikoje. Vis tai apsileidimas, nepaslankumas ir senom dogmom įsitikėjimas, nenoras kritiškai peržvelgti senas tradicijas ir įsigyvenusius paprčius. Blogiausia, kad tokius medicinos prietarus vis dar ir po šiai dienai tebepraktikuoja daugumas gydytojų. Ką jau besakyt apie šiaip sau publiką... Paimkim čia bent keletą pavyzdžių.

Verste verčiami daug vandens gerti ligoniai su karščiu ir be karščio. Būk tai tam, kad atpildžius kūno skysčių išleidimą su prakaitu. Čia, žinoma, yra pamato, bet reikia ir nuosaikumo. Nereikia perdėt. Žmogaus organizmas nėra kokia užklakusi ryna, išvietė arba klozetas, kuris reikia stropiai plauti perplauti gausiu vandeniu. — Perdaug vandens geriant, sutrinka kūne medžiagų apytaka: su vandeniu išsiplauna — išsiplauna, išsiprakaituoja minerališnės druskos ir tūli vitaminai, o tai nieko gera nežada. Galima duot atsigert ir vandens, bet daug geriau duoti ligoniui vaisių ir daržovių sunkos — ir duoti gausiai.

Negerai ir vidurius liuosuot, kai ligonis susirgo kokia karštine arba apsivalgė kokio sugedusio maisto. Negerai jam vidurius draskyt karčiąja druska, būk tai tam, kad paakstinus jeknas, kad liuosiau tekėtų tulžies sunka. Tatai tik parodo fiziologijos neišmanymą, neišmanymą ir liguistumo priežasties. Daug išmintingiau būtų tokiais atsitikimais ligoniui išsivemt, pštu pakutenus gerklėj. Jegu kaip, galima truputį ir vidurius praplauti su levatyva, su klistiru (enema).

Aprėžta dieta neišeis ant gero, jeigu ją vartosi ilgą laiką. Aprėžta dieta nepadės tau užgydyt skilvio bei žarnų opos. Neprašalins, ji nei vidurių slogų, nemalimų ir rūgimų. Šitokios ligos atsiranda ne dėl to, kad perdaug vartoji maisto ir visokių valgių. Kaip tik atvirkščiai. Jos atsiranda dėl to, kad permažai gauni visokių maisto medžiagų, nors ir valgai daug, bet valgai sugadintą, negyvą maistą.

Normalus, nesudarkytas apetitas yra gana pasitikima rodyklė, kiek ir kada turėtum valgyt. Gaila tik, kad normalų apetitą taip dažnai sudarko įprastas apsirijimas arba sau įsikalbėtas nedavalgymas, gal būt, sekant kieno netikusiu patarimu. Ar sveikas ar ligonis, geriau žiūrėk savo apetito. Kimštinai prisikimšt, net ir nenorom valgyt — nėra geras dalykas. Net ir džiovininkui negerai perdaug prisivalgyt, vis tiek pat, kaip ir nedavalgyt. Kai nėra apetito, tai reiškia, kad tavo viduriai tuo kartu nėra gabūs maistą priimt ir suvirškint.

Aprėžta, griežtai nustatyta dieta, per tūlą, ne perilgą laiką, turi vietos skilvio ir žarnų ligose ir medžiagų apykaitos sutrikimuose. Ir palaipsniui reikia paskui atgal grįžti prie normalaus,

(Nukelta ant 5 puslp.)

MONTREALO ŽINIOS

Ligoniai

Serga E. Urbonavičienė, gera veikėja ir budavotoja lietuvių progresyvių organizacijose. Porą metų kai drg. Urbonavičienė pasitraukė iš veikimo, susilaukus dukrelės. Pastaruoju laiku jos sveikata smarkiai pašlijo. Linkėtina draugei greitai pasveikti. Ligonė randasi namuose, 2141 Manufacturers St.

Serga Vincas Žemaitis, gyvenantis 2358 Prince George St. Ligonis jau keli mėnesiai kai serga ir yra rimtoj padėtyje.

Serga gripu jau savaitė laiko Henry Šuplevičius, montrealiečiams gerai žinomų literatų ir veikėjų draugų Šuplevičių sūnus. Linkiu Henriui greit pasveikti.

Pasimirė

Kovo 22 d. pasimirė Agota Bendžiunienė (Saukaitė) 56 metų amžiaus, gyvenanti 2532 Lafontain St. Palaidota su religinėmis apeigomis kovo 25 d.

Susilaukė Sūnaus

Kovo 20 d. St. Mary ligoninėj susilaukė antro sūnaus Bertha Hyrozub (Mažilytė), draugų Mažilių duktė. Motina ir sūnus sveiki.

MLSDP Dr-jos Koncertas

Kovo 23 d. įvyko Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos metinis koncertas, Vytauto klubo salėje. Į koncertą atsilankė daugelis žmonių ir klubo salė buvo perpildyta.

Koncertą atidarė draugijos pirmininkas J. Vilkelis. Programos pirmutiniu numeriu buvo vieno veiksmo komedija "Jaunystės Karštis". Veikėjais H. Šimonėlis (Petronytė), J. Vekteris, Mažylienė ir Mikoliunas. Visi artistai savo roles atliko gerai, bet pats veikalas publikai nepatiko. Veikalo turinys labai menkos meno vertės ir neaiškus.

Veikalui režisavo drg. Juraitis, o grimavo ir sufleravo drg. Vilkelienė.

Po veikalo buvo pakviestas kalbėti drg. B. Petronis, draugijos sekretorius. Drg. Petronis nurodydamas draugijos naudingumą, kvietė visus stoti į draugiją.

Po pertraukos sekė koncertinė programa. Pirmiausiai pasirodė ukrainai šokikai, kurie publikai labai patiko. Jie dar pasirodė porą kartų šokdami grupėmis po keturius ir šešius.

Puikią programos dalį davė jauna ir gabi Griganavičiūtė. Ji pagriežė akordian solo, paskambino pianu solo ir akompanavo griežiant smuiko solo jaunam ir gabiam smuikininkui S. Sadauskui. Iš tų dviejų dar jaunų menininkų, galima tikėtis gerų muzikų.

Vilijos choro kvartetas, A. Tamošiūnaitė, J. Vilkelienė, A. Jonušis ir V. Adomonis, gražiai sudainavo "Ant Visados".

Drg. N. Kisielienė puikiai sudainavo dvi dainas solo.

Koncerte dalyvavo ir dvi rusės dainininkės: Olga Riska ir Nellie Paticik. Jos sudainavo porą dainų duetu ir vieną solo.

Koncertą užbaigė Vilijos choras, puikiai sudainuodamas keturias dainas ir Kanados himną.

Surengiant koncertą ir per koncertą pasidarbavo: draugijos pirmininkas J. Vilkelis, J. Vaitekunas, K. Juška, Morkevičius, Skripka, Lukas, Garnelis, Juškienė.

Reporteris

Kai kam gali atrodyti, kad šis bulius šokinėja iš džiaugsmo, kad mėsos racijonavimas panaikintas. Tikrumoje, tačiau, jis nori nusikratyti tą jojiką. Atrodo, kad bulius nelabai mėgsta, jeigu kas sėdi jam ant nugaros. Tiktai žmogus kantriai neša savo naštą.

Kur Vilija Dainuoja

MONTREAL. — Daug vandens nubėgo Vilija į Nemuną nuo paskutinių žinių iš Montrealo, kur Vilijos choras dainuoja. Ledlaužiai St. Laurent upėj ledus pralaužė, vienoj pusėj gatvės sniegas nutirpo, lijo, šalo ir vėl snigo. Ir per tą laiką choras savo pamokas laikė Vytauto Kliubo svetainėj. Kiekvieną ketvirtadienį rekordiniai didelis skaičius choristų atsilanko į pamokas. Dar du nariu gavę džiaugiamės, tai M. Kavalas — soprano ir G. Martin — bosas. Smagu jus matyti mūsų būryje.

Per paskutines pamokas mes pasiilgome keleto choristų ir choristės. Kiekvienas balsas daug reiškia ir mes tikimės pamatyti kitose pamokose A. Milerį, S. Adomonytę, B. ir N. Šimonėlius, P. Kisielienę, N. Kielaitę. Mums gaila, jeigu sąlygos neleidžia jums atvykti, bet mėginkit dar sykį.

Nesmagu girdėti, kad reikalingas poilsis neleidžia pamokose dalyvauti P. Joneliūnui. Tenorų sekcija už tai stengiasi dvigubai gerai dainuoti. Buvo susirgusi J. Jermalinskaitė, kuri vėl grįžo. Ne tik altai, bet ir visas choras džiaugiasi, tikėk manim.

Pamokos būna įvairios ir labai nuoširdžios ir už tai didelis nuopelnas eina visiem choristam, o ypatingai tiem, kurie kas pamoką atsilanko, valdybai ir mūsų mokytojui.

Dėl padidinimo savo išdo, mes turėjome suruošę vakarienę, kuri buvo labai pasekminga ne tik materialiai, bet ir moraliai. Pointsančalio lietuvių svetainė senai buvo mačiusi tokį būrį svečių, o kas įdomiausia, tai pusė jaunimo buvo publikoje. Choro nariams labai smagu buvo matyti tokį gražų rėmėjų būrį.

Nuoširdus ačiū tenka darbščioms šeimininkėms, E. Petrauskienei ir J. Vilkelienei ir jų pagelbininkėms E. Dedonytei ir J. Petronytei. Kai ruošim kitą vakarienę, mes duosim jums pailsėti.

Vyrai irgi savo dvylekį pridėjo. Tai P. Šuplevičius, kurs prižiūrėjo svečius, ir J. Naujokaitis, J. Skardžius ir B. Petronis, kurie priruošė salę dėl "kermošiaus".

Turėjom ir programą — ir labai gerą, kaip mes manom. Atrodo, kad ir svečiams patiko. Dainavo mūsų solistė N. Kisielienė, M. Spaičys (svečias, ne choristas); duetas — Vilkelienė ir E. Dedonytė; komišką dainelę padainavo J. Naujokaitis ir H. Šimonėlienė; J. Skardžius palinskmino su armonikėle; ir P. Šuplevičius savo kompozicija visus prajuokino. Programą vedė choro pirmininkas B. Petronis, kuris neiškentė neapdainavęs kampe stovintį pačių. Buvo pasiruošusi ir J. Juraitytė dainuoti, bet darbas ją sutrukdė ir pavėlavo. Taip pat ačiū Ch. Guzevičiui, kuris per visą vakarą prižiūrėjo muziką ir net svečiams užkandžiaujant turėjome muziką. Eina gandai apie kitą vakarienę, kuri įvyks ateityje. Nepraleiskit progos.

Mes dainavom Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos koncerte. Choras pasirodė puikiai, taip pat ir mūsų solistė N. Kisielienė ir kvartetas iš J. Vilkelienės, A. Tamošiūnaitės, V. Adomonio ir T. Janušio. Be to, du choristai buvo veikale tą patį vakarą. Tai H. Šimonėlis ir J. Vekteris.

Po koncerto, draugijos parengimų komisija suruošė trumpą pasilinksminimą ir pavaišino visus programos dalyvius ir chorą. Visi Vilijos choro nariai nuoširdžiai dėkoja jums už tokią gražią puotą.

Po šio koncerto mes jau pradėjome mokintis naujas dainas ir ruošiamės prie pačio didžiausio darbo — koncerto Toronte. Planai jau buvo išdirbti ir su pirma pamoka pradėti gyvendinti. Čia reikalinga stropumo ir nuoširdumo iš visų choro narių. Taip, brangus vilijieti, nuo tavęs irgi. Reguliarus lankymas pamokų daug pagreitins ir palengvins įgyvendinti užsibrėžtus planus. O be to, prieš išvažiuosiant į Torontą, reikės parodyti montrealiečiams, ką mes prisiruošėm. Taigi, dvigubą prakaitą teks nušluostyti, bet džiaugsmas, kurį mes turėsime po to, vertas to prakaito.

Bet ne tik choristai turi rūpintis tuo. Jūs, choro rėmėjai ir draugai, draugijų valdybos bei visi montrealiečiai, turite padėti mums. Mes ruošiamės jūsų vardą važti — Montrealo lietuvių Vilijos choras atstovaus jus visus. Jūsų patarimai bei moralė parama mums labai reikalinga. Sujunkime savo kolonijas arčiau, pasidalinkim savo menininkais, susipažinkim su nepžįstamais, bet artimais draugais. Torontas, kviesdamas mus, kvietė visus montrealiečius. Choras sutiko programą suruošti ir vykti, o jūs — ką sakot?

Apart šių visų planų, Vilijos choras rengiasi įsigyti sau uniformas. Šį ketvirtadienį jau buvo modelis padarytas — mūsų choristo J. Naujokaičio. Gana gražiai atrodo, bet dar ne visai taip, kaip mūsų šauniosios choristės nori. Juozas dar turės padirbėti.

Tai tokios naujienos iš padangės, kur Vilijos choras dainuoja.

J. Kievas

BERLYNAS. — Kunigas Arthur Siebens, iš Minonk, Ill., kuris dabar kunigauja čionai, sako, kad amerikiečių moralumas pusėtinai išsekęs Vokietijoj.

Joe Skinkis
LIETUVIS SIUVĖJAS
Siuvam Vėliausios Mados Siūtus Vyrams ir Moterims
Už Prieinamą Kainą
2540 Sherbrook St. East Montreal
(Ant Frontenac Kampo)

J. H. BENOIT
Graborius – Funeral Director
Nuliūdimo Valandoj — Atsitikimo Mirties
Duoda Geriausį ir prieinamiausį Laidotuvių Patarnavimą
Tel.: AMherst 0694
2102 Fullum St. Montreal
Netoli Ontario St. E.

Tel.: AMherst 7268 2398 Frontenac St. Montreal 24, Que.
Albertas J. Norkeliunas
(General Insurance)
Duodu teisingą ir geriausį patarnavimą visose apdraudos šakose. Pildau valdiškas blankas, affidevitus ir tt.
— Nuolatinis Patarnavimas —

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite
Virball Electric, Reg'd
Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrikinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655
816 Jean Talon, W. Montreal

Parduodam Namus
PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t. t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS
Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi
Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal
Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai
REED'S RENTING SERVICE REG'D
4834 VERDUN AVE., VERDUN
Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678
Mr. R. Bennett, Manager.

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS
Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalbimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.
Savininkai: J. ADOMONIS ir V. KIELA
724 MARIN AVE., MONTREAL
(Netoli St. James ir Atwater kampo)
Tel.: WI. 1331; Vakarais ir Sekmadieniais YO. 8028

Tel: Ofiso CH. 5020 Namų — AM 9324
Valandos: 2 — 5 p.p., 7 — 9 v.v. Ir sulig susitarimo
Dr. E. Andrukaitis
LIETUVIS GYDYTOJAS
Buvęs Kanados Karo Laivyno Chirurgas
2540 SHERBROOKE EAST — MONTREAL, QUE.
(Ant Frontenac Kampo)

Tel. PL. 9659 Gyv. DO. 5947
Advokatas
J. M. Rosenfeldas
Kalba Lietuviškai
Atlieku visus teisinių patarnavimus, darau palikimo testamentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.
20 St. James St E. Kamb 26
MONTREAL, QUE.

Ambrose Valet Service
VALOM, PROSINAM IR UŽAUDŽIAM PRADEGINTUS IR SUPLĖSYTUS DRABUŽIUS
S. Ambrazevičius
5971 BANNANTYN AVE., VERDUN, QUE.
Tel.: YOrk 9060

Tel.: BElairs 2200.
Valandos: 4—5 po piet, 7—9 vak. ir sulig susitarimo, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius.
Daktaras Rabinovičius
Chirurgas Specialistas
Turtu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir peršvietimus (X - Rays). Vytauto Klube ir M.L.S. ir D.P.D nariams papiginta kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Tel. LA. 4441
Dr. H. Rosenfeld'as
Oficialus MLSDPD ir DLKVNPD Gydytojas
Kalba Lietuviškai
Valandos: 2—4 v. p. p., 7—8 v. v. ir susitarus
4539 PARK AVE.
Montreal, Que.

Nusipirkite Sau Namus
VERDUNE, N. D. G., AR MONTREALE
Parduodame Visokios Rūšies Namus (duplex, 2-jų flatų, 3-jų flatų, 4-rių flatų ir t. t.)
— Arba —
Jei norite parduoti savo namus, mes už jus parduosime. Paveskite mums jūsų pardavimo problemas.
— Mes Taipgi Parduodame —
Visokios rūšies biznius, kaip: grosernes su alum, hotelius, restaurantus, saldainių ir cigarų krautuves ir tt.
Verdun Realties Co., Inc.
4843 Verdun Ave., Verdun. Tel. YOrk 3364
Victor L. Truđeau, Manager.
Matykite mūsų atstovą: William Senkus, 785 — 3rd Ave., Verdun, YOrk 0288

VICTORIA
CLEANERS & DYERS CO.
Valome ir dažome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reikmenis. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatiesės (curtains), antklodes ir taip tollau, išskiriant skalbinius. Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas. Klauskite informacijų:

Savininkai:
J. Matulaitis, G. Kriaučeliūnas ir A. Majauskas
Tel. TR. 1135 — Telefoną Atsako Lietuvaitė
2330 ALLARD ST., Ville Emard, MONTREAL

Tel. LA. 4441
Dr. Roman Pniewski
Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje
Specialistas Venerinių Lėgų ir Akušerijos
3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL
Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų

Atvira Dieną ir Naktį
LIETUVIŠKA PIRTIS
Vienintelė tos rūšies Montreale
Akmeninio Apšildymo Sistema
Moterų Dienos: Antradieniais nuo 2 P. M. iki 12 P. M.
3963 COLONIAL Ave.
Tel. PL. 0094

Kaip Didelis Pasaulis Ir Stebėtini Veiksmai

Rašo J. Ila

(Tąsa)

Jau gavote idėją, kaip didelė visata, bet pirma, negu pradėsime kalbėti apie jos dalių mažumą, dar paimkime keletą kūnų.

Mūsų saulė, kuri teikia mums energiją ir šilimą, turi 865,000 mylių diametre ir yra 360,000 kartų didesnė už mūsų žemę. Bet jos dydis yra menkniekis, palyginus su kitomis žvaigždėmis.

Didesniųjų žvaigždžių diametrai turi 300,000,000 mylių. Saulė nuo mūsų žemės randasi maždaug už 93,000,000 mylių. Taigi, jeigu saulės vietoje būtų viena iš didesniųjų žvaigždžių, tai mūsų žemei vietos nebūtų. Faktinai, tos žvagždės šonas siektų dar bent 57,000,000 mylių už mūsų žemės.

Tie keli faktai rodo, kaip dideli kūnai mūsų visatoje.

Tie didieji ugnies ar kietos ir šaltos medžiagos kamuoliai visatoje, tačiau, yra sudaryti iš labai mažų dalių. Jūs greitai pamatysite, kaip mažos tos dalys.

Jeigu hydrogeno atomus suguldyti vienas prie kito, tai į vieną colį galima sutalpinti 300,000,000. Ar jūs galite jų mažumą įsivaizdinti? Sunku. Bet atomas dar ne mažiausia medžiagos dalis.

Atomai sudaryti iš kelių dalių. Jų branduolius sudaro taip vadinami protonai. Apie tuos protonus laksto elektronai. Sako yra dar niūtronai.

Protonai arba atomų branduoliai yra sunkesni ir didesni. Elektronai yra daug mažesni ir lengvesni. Faktinai, protonai arba branduoliai yra šimtus kartų sunkesni už elektronus.

Hydrogeno atomai turi tiktai po vieną elektroną. Taigi, jeigu colyje telpa 300,000,000 hydrogeno atomų, tai elektronų būtų galima sutalpinti bilijonus.

Atomai yra kaip ir atskiri pasauliai, tik, žinoma, labai mažyčiai. Apie branduolį laksto elektronai ir labai greitai, nelyginant kaip planetos apie saulę.

Nors mūsų akimis žiūrint atrodo, kad geležis labai pastovi, tačiau mokslininkai teigia, kad jos molekulos padaro po 30,000,000,000 judėsių per sekundą.

Mūsų Žemės Gyvybė

Ant kiek medžiagos dalelytės yra mažos, ant tiek ir gyvieji kūnai. Žmogus, žvėrys ir paukščiai ir kiti žmogaus akimi matomi gyvūnai sudaro labai mažą dalį gyvybės. Didžiuma šios žemės gyvybės yra taip pat nematoma žmogaus akimi.

Ta mažoji gyvybė taipgi atlieka daug didesnius darbus, negu galingiausi žmogaus prietaisai. Pats žmogus daug dalykų atlieka tiktai dėka tų mažų gyvybių.

Daugelis tų gyvybių yra pavojingos, kaip tai ligų bakterijos, bet dar daugiau jų yra taip reikalingos, kaip ir duona. Pavyzdžiui, jeigu nebūtų bakterijų, kurios sunaikintų padvėsusius gyvulius, taipgi kitus pasenusius, nebereikalingus d a i k t u s, žmogus negalėtų gyventi. Viena, būtų negalima atsikratyti nuo jų, o kita, išsisemtų medžiaga naujai gyvybei. Dėka tų bakterijų, pasaulis apsivalo nuo to, kas jau nereikalinga, ir apsirūpina medžiaga naujai gyvybei.

Piktosios bakterijos, jeigu pagauna progą, išskerdžia žmones ar gyvulius greičiau, negu kad baisiausi karo pabūklai. Ligų bakterijų pagalba galima sunaikinti milijonus visai trumpu laiku.

Jeigu nebūtų mielių, mes negalėtume pasidaryti duonos, skanėsių. Bet mielės yra gyvybė. Jos, gaudamos užtektinai saldumynų ir užtektinai šilumos, taip greitai veisiasi, kad kelių valandų metu pakeičia medžiagą. Galima matyti, kaip tas "rūgimas" vyksta.

Šiesos Veikimas

Šviesa mums yra kasdieninis dalykas, bet ar daug mes žinome apie ją?

Sniegą seka potviniai. Stai vaizdas ant geležkelio vakarinėj Kanadoj. Albertoj visą eilę distriktų vanduo užliejo, kai upės pažino. Padaryta nemažai nubstolių.

Šviesa yra niekas kitas, kaip molekulų judėjimas. Kaitinamas daiktas pradeda šviesti už tai, kad jo molekulos pradeda labai smarkiai judėti. Tą judėjimą sunku išaiškinti, tačiau jums bus aišku, jeigu pasakysiu, jog šviesos bangavimas siekia nuo 444,000,000,000 ciklų per sekundę iki 704,000,000,000 ciklų per sekundę. Retesnio ir dažnesnio virpėjimo mūsų akys negali jausti.

Kada mes žiūrime į kokią gražią spalvą, mes manome, kad tas daiktas yra tokios spalvos. Bet tai apgavystė. Daiktas neturi jokios spalvos. Jis neišduoda jokios šviesos. Jis gali išduoti šviesą tiktai labai įkaitintas. Kad taip yra, galima lengvai persitikrinti. Naktį, kada saulės šviesos nėra, visi daiktai vienodi, tamsūs.

Mokslininkai surado, kad medžiaga turi savyje įvairių elementų. Įkaitinti, tie elementai ne vienodai banguoja. Vieni dažniau, kiti rečiau. Tas bangavimas ne vienodai jaudina akis. Iš to ir pasidaro spalvos.

Kada mokslininkai leidžia saulės šviesą per prizmą, trikampį stiklą, tati vienos šviesos arba spalvos greičiau lūžta, o kitos ne. Taip jos ir išsiskiria. Orarykštė yra niekas kitas, kaip lietaus išskirtos saulės šviesos spalvos.

Kada daiktas atmuša vienodai visas saulės spalvas, tuomet mes matome baltą spalvą. Jeigu daktas praleidžia visas kitas spalvas, o užlaiko tik žalią ar raudoną, tuomet mes tik tokią spalvą matome.

Taigi, daikto sudėtis, kuri ne vienodai praleidžia ar sulaiko saulės šviesos spalvas, ir yra visas jo grožis. Gėlė, atmušdama įvairias spalvas, pasidaro marga. Savyje ji neturi jokios šviesos. Nebent ją būtų galima įkaitinti iki tokio laipsnio, kad ji išduotų šviesą iš savęs.

Šviesos bangos yra labai trumpos ir greitos. Šviesa keliauja oru 186,000 mylių per sekundę. Saulės šviesa pasiekia mus per 8 sekundes.

Mokslininkams dar nežinoma, kokia medžiaga yra tarp saulės ir planetų. Jie vadina eteriu. Kad kokia nors medžiaga turi būti, nusako tas faktas, kad šviesa yra virpėjimas, bangavimas. Visiškoj tuštumoj bangavimas nebūtų galimas. Jis dingtų nepasiekęs mūsų planetos.

(Bus daugiau)

APSIDRAUSKITE LIGOM IR NELAIMĖJ!

STOKITE Į

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugiją

Kapitalas $19,000.00

Turi 11 Kuopų Kanadoje

Pašalpoms Išmokėta Virš $55.000

Pašalpos Mokos: $3.25, $6.50 ir $10.00 į Savaitę

Pomirtinės Mokos: $80.00, $120.00 ir $160.00

Duoklės: 35 ct. iki $1.10 į Mėnesį.

Dėl Informacijų Kreipktės:

J. Kevėža, 11-A Delaware Ave., Toronto 4, Ont.

Žinios iš Winnipego Lietuvių Kolonijos

Mūsų Ligoniai

Čia esanti Sūnų ir Dukterų Draugijos 7-ta kuopa vasario mėnesį turėjo net penkius sergančius narius, o šį mėnesį turi keturius: Pranckevičiūtė virš metų laiko guli General ligoninėj; V. Daubaras susirgo vasario 3 ir sirgo beveik dvi savaites, bet pašalpos nereikalavo; S. Paknys sirgo nuo vasario 7 iki 24; O. Urbonienė serga nuo vasario 9; J. Radzevičius sirgo nuo vasario 21 iki kovo 12; Kovo 15 dieną J. Dudėnas pranešė iš Port Radium, N.W.T., kad ten mainose bedirbant susižeidė koją draugas A. Valiukonis; kovo 20 vėl susirgo S. Paknys.

Visiems sergantiems draugams paskirti lankytojai, kad juos aplankytų, paguostų.

Nors kiekvieno sergančio lygiai gaila, bet šį kartą tenka labiausiai apgailestauti draugę Pranckevičiūtę, kuri jau senai serga, ir draugą A. Valiukonį, kurį darbe smarkiai sužeidė. Valiukonis randasi ligoninėj.

Linkiu visiems greitai pasveikti.

K. Beniušis

ĮSIGYKITE

Angliškai-Lietuvišką Žodyną

Mes siūlome jums **Angliškai-Lietuvišką Žodyną**, kuriuo galite labai pasinaudoti, skaitydami angliškai arba pasikalbėjimuose. Žodynas nedidelio formato — 6x4 colius. Galite visuomet kišenėje jį nešiotis. 400 puslapių; kietais audeklo apdarais. Pirmiau parsiduodavo po $4.00, dabar atiduodame už $3.00. Užsakymus siųskite:

P. PANEMUNIS,
P. O. Box 64,
Boston 87, Mass.
Dpt. L-B.
U. S. A.

SUSIŽEIDĖ L. VIDUGIRIS

TORONTO. — Dirbdamas dirbtuvėj draugas L. Vidugiris susižeidė pirštą ir gavo "blood poizoning". Buvo padaryta operacija ir dabar ligonis randasi namie.

Linkiu greičiau pasveikti.

Reporteris

SAUGOKIT SVEIKATĄ

(Atkelta nuo 3 puslp.)

gamtinio valgymo, kad jis būtų negadintas ir gerai balansuotas, geroj proporcijoj sudarytas. Jei nesijauti ligotas, bet tik taip sau tau nėra apetito, nesinori valgyti, tai tau reikia vitaminų. Vitaminai išjudina vidurių plėveles ir jų liaukas ir atitaiso apetitą. Vitaminai B1 (tiaminas) čia visų svarbiausias, bet svarbios ir kitos vitamino B mišinio dalelės. Svarbūs ir kitokie vitaminai.

A. NOVIKOVAS - PRIBOJUS

JŪRA ŠAUKIA

(Tęsinys)

— Atrodo, aš pakankamai subrendęs žmogus, kad pasielgčiau taip, kaip aš noriu.

Džimas apeina visus, stipriai paspausdamas rankas, ir laiptais keliasi į denį. Mes lydime jį ir, sustoję prie liuko, žiūrime, kaip jis, vis toks pat ramus ir riimtas, tvirtu žingsniu priejna prie borto. Nė vieno skundo, nė vieno atsidūsėjimo. Apsižvalgęs, paskutinį kartą sako mums:

— Gero vėjo jums, draugai. . . Likite sveiki. . .

— Sudiev, Džimai! — atsakome mes kartu. — Atskrisk pas mus žuvėdra.

— Gerai!

Tyliai leidžiasi saulė, visa jūros lyguma skendi oranžinėse spalvose.

Senis Džimas, pasisukęs į būdelę, garsiai šaukia:

— Kapitone!

Išgirdęs šaukiant, kapitonas rimtai išeina iš būdelės ant tiltelio, tačiau, pamatęs Džimą, nusisuka.

— Iki greito pasimatymo jūros dugne! . . .

Su paskutiniais žodžiais senis, užlipęs ant borto, šoka į vandenį galva žemyn.

— O ryžtingai! — papurtęs garbanuotą galvą, sako Blekmanas ir nubėga žemyn, o iš paskos nucina ir visi kiti.

— Taip miršta anglų jūrininkas! — eidamas teškia Šelo.

Pasilikęs ant denio, aš kurį laiką niūriai žiūriu į užpakalinį laivo galą, į tą vietą, kur ką tik dingo žmogus; prasmegęs į tamsią vandens bedugnę. Nieko nesimato, išskiriant saulėlydžia paauksintas, žaismingai bėgiojančias bangas, tartum niekados ir negyveno Džimas, tas garbingas ir drąsus jūrininkas.

—o—

Antra diena, kai mes paliekome Alžirą, kuriame beveik trečdalis įgulos išbėgiojo ir buvo pakeista naujais jūrininkais, antra diena vis blogėjančio oro, išsekinančiu mūsų jėgas.

Pasitraukę iš budėjimo, mes sėdime savo kubrike už bendro stalo, geriame absentą, kuriuo apsirūpinome ant kranto, ir ryjame mėsos konservus, keikdami virėją, kad jis neparuošė mums karšto valgio. Visi mes jaučiame nuovargį, ilgai kamavęsi prie bramselių ir bomb-bramselių sutvarkymo, ir tiktai degtinė, užkaitindama kraują, pradeda suteikti mums energijos.

— Broliai! Juodieji velniai! — šaipydamasis, rikteléja vienas jūrininkas. — Pasakyta — nekraukite sau turtų žemėje. . .

— Ir jūs būsite proletarai, tokie pat benamiai, kaip jūros vėjas, — priduria Šelo.

Visi juokiasi.

— Pagerbkime mūsų draugo Džimo atminimą, — paėmęs į ranką puodelį su absentu, pasiūlau aš visiems.

— Teisingai! — atsiliepia balsai.

— Taip, už jį verta, — sako Šelo jaudindamasis, kas retai su juo atsitinka. — Tai buvo velniškų sielos privalumų jūrininkas. Jis nutraukė visus saitus su gyvenimu ir nuvyko į aną pasaulį lygiai taip drąsiai, kaip mes einame į smuklę arba viešnuosius namus. Jei aš būčiau dangaus valdovas, už vieną šį pasielgimą atleisčiau jam visas nuodėmes ir įsakyčiau atidaryti jam visas rojaus duris. Tačiau pats valdovas, aišku, nepadarys to, nes jis apakintas savo garbės ir nepastebi žmogaus sielos grožio. Užtat velniai, tikriausiai, sutiks Džimą su didele pagarba. . .

— O, tai tikra, kaip mirtis! — primerkdamas kairiąją akį, įterpia Blekmanas.

Visi ištuština savo puodelius stovėdami.

Krūpčiodamas nuo audringų stichijos apkubinimų, braška visas "Neptūno" korpusas, lyg sirgtų užsisenėjusiu reumatizmu. Bangos griausmingai daužo bortą, blaškydamos laivą į visas puses, tabako dūmuose keistai tąsosi žmonių figūros, stengdamosi išlaikyti pusiausvyrą ir dažnai gaudydamos konservų dėžutes, šakutes ir galetus, bėgiojančius stalu nuo vieno krašto į kitą. Pro purvinai žalius iliuminatorių stiklus neaiškiai matosi įsisiūbavusi jūra — ji, pradedant nuo horizonto, tai staigiai pakyla į viršų, lyg norėdama piestų atsistoti, tai taip pat staigiai nuslūgsta, lyg kažkur prasmegdama. Kubrike niūru.

Vienas skundžiasi sunkiu jūrininko gyvenimu, o jo kaimynas, labai kuklus švedas, įstojęs į "Neptūną" Alžire, ramindamas, į tai atsako:

— Kiekvienas žmogus neša savo kryžių, jį nešame ir mes.

— Argi taip? — rūsčiai klausia Šelo, kreipdamasis į švedą. — O jei staiga pasirodytų, kad ant savo nuvargusių pečių žmogus velka ne kryžių, o supuvusį, niekam nereikalingą rastą ir artėja ne prie Golgotos, o prie pamazgų duobės — ką tada daryti?

Švedas, sujukdamas, sumišusiai mirkčioja.

— Šitie bailių žmonių kliedėjimai ne prie veido laisviems jūrininkams, — tęsia Šelo, pervesdamas žvilgsniu visų esančių veidus. — Mes spiauname į visokią stabmeldystę! Verčiau išgerkime visų šalių jūrininkų garbei, už pasaulinius valkatas, už jų pracitį, dabartį ir už tris ateinančius metus. . .

— O, aš seniai sakau, kad mūsų rudojo velnio ne galva ant pečių, visas parlamentas! — džiūgauja Blekmanas, pasirengęs šgerti už ką tik nori, jei tik būtų degtinės.

Šelo, papurtęs negrą už petics, pirmą kartą garsiai nusijuokė, ir tamė juoke aiškiai girdėjosi kažkoks panašumas tarp jo ir Amelijos. Aš prisiminiau, kad ji turi brolį, plaukiojantį kažkur jūrininku, ir kad per pirmą susitikimą su Šelo laive aš pastebėjau jame kažką pažįstamo. Tai mane sudomino.

— Mister Šelo, ar nėra jumyse prancūziško kraujo? — klausiu aš, stengdamasis būti ramus.

Jis su nuostaba žiūri į mane.

— O iš kur jūs žinote?

— Spėju iš jūsų juoko. Jūs ir pusė anglo esate, nes priešingu atveju nebūtumėt toks rudas.

— Velniškai teisingai! Toliau?

Bet tuo laiku, pribėgęs budintis jūrininkas, žvilgterėjęs į mūsų kubriką, rėkia visa gerkle:

— Visi į viršų!

Nepatenkinti, murmėdami ir keikdamiesi, mes išbėgame į viršutinį denį ir būriu sustojame ant škafuto, laukdami tolimesnio nurodymo.

Didžiuliu gaisru dega saulėlydis, švaistydamas milžiniškas liepsnas, tarsi vystydamas pabrinkusią saulę į ugninę dimą. Lyg baisaus pykčio pagauta, rausta jūra, apsiputojusi, kunkuliuojanti, visa smarkaus vėjo pašiaušinta kalvomis. O iš šiaurės, tartum iš pragaro gelmių iškildami, rūksta juodi debesys, nedailiais gumulais raitydamies dangaus akliaute, platėdami ir didėdami, kaip kalnai griūdami slankiais. Atrodo, kad visos piktosios dvasios, susirinkusios į nemirtingąją kariauną, artėja prie mūs, griaudamos perkūnais ir su trenksmu švaistydamos degančias vilyčias. Viskas tampa nuostabiai mįslinga ugningai raudonoje prieblandoje.

Staiga dingo vėjas. Bejėgiškai plazda burės. Ramu. Tik sujudinta jūra nenurimsta, rūsčiai raukiasi, triukšmingai pakeldama plačią krūtinę. Visur aplinkui jaučiamas aukščiausio laipsnio įtempimas. Ir, priversdamas pastatyti ausis, skverbiasi nerimas; kaip visuomet prieš artėjantį pavojų, aš pajuntu sustiprėjusį regėjimą, pastebiu kiekvieną smulkmeną.

Būdelėje keturi vairuotojai iš paskutinių jėgų dirba prie šturvalo. Pats kapitonas, kurio niūriame veide aš nė karto nemačiau šypsenos, stovi ant tiltelio. Kresnas, savo nepršlampamu apsiaustu ir ziudvestka panašus į piratą, jis, per pusę apskritimo pasisukęs į savo padėjėją ir bocmaną, duoda jiems kažkokius nurodymus. Padėjėjas neatrodo toks jūreiviškai drąsus, kaip kapitonas, — jis, kažką atsakydamas, neramiai žvilgčioja į šiaurę, iš kur, iškildamas nuo jūros ligi debesų, slenka į mus nepermatomas drumstas. Bocmanas žiūri į juos abu su tokia išraiška, tarsi parodąi išstato savo negražų veidą. Į tiltelį pakyla virėjas, laikydamas rankose nikelinį arbatninką su karšta kava.

— Tuojau prasidės kedenimas, — sako —Šelo, kreipdamasis į mane, ir matosi, kad jis labai domisi manimi.

— Bus įdomu, — atsakau aš.

Kai kurie jūrininkai, keikdamiesi, gailisi, kad jie nepasiliko Alžire. Blekmanas, įkišęs rankas į savo kudlas, kažką murma savo negriška kalba, paniuręs, purvina flanelės palaidinė; jo juoda oda blizga, lyg ką tik ištepta.

Bocmanas, ištrūkęs iš tiltelio, kamuoliu leidžiasi laiptais ir, zigzagais bėgindamas besisupančiu deniu, atlekia prie mūsų.

— Nuimti bures! — užkimdamas šaukia jis. Viesulas ateina! Į vietas!

Visi šoka vykdyti savo pareigų. Mes su Blekmanu lipame į didįjį stiebą nuimti marselio.

Virš galvos šliaužia sunkūs juodų debesų gurvolai, užtemdydami dangaus mėlynę, o saulėlydis, kerėdamas mus vis dega, vis žaruoja milžiniškomis liepsnomis, apliedamas visą jūros dykumą purpurinės šviesos sriautu.

Užlipę ant rėjos, mes gulamės ant jos pilvais ir, įsirėmę kojomis į kabančius po ja pertus, pradedame dirbti įtempę muskulus. Mūsų užduotis — sutraukti ir pririšti prie rėjos burę, priešingu atveju artėjančio viesulo ji bus sudraskyta į skutus. Darbas labai sunkus, reikalauja didelio vikrumo ir drąsos, o, mūsų nelaimei, blokuose "prisvilo" permirkę nuo purslų gitovai, kurių pagalba burės pritraukiamos prie rėjų. Mums tenka pritraukti jas rankomis.

— Skubėk, Blekmanai! — garsiai šaukiu aš. — Dar nemaža mums. . .

— O, taip, dar nemaža! — atsako negras, susirietęs į juodą gumulą, įgudusiomis rankomis vikriai pagriebdamas supliuškusią burę.

— Jeigu mus čia užtiks audra, tegu bus ji, anafema, triskart prakeikta! — klius mums. . .

— O, klius, — pakartoja Blekmanas ir, pagal įpratimą, prideda visų kalbų rinktinius keiksmažodžius.

Visas susikaupęs savo darbe, aš tik trumpai tespėju žvilgterėti kur nors į šalį, bet ir tomis trumpomis akimirkomis mano smegenys spėja viską pastebėti su nepaprastu aiškumu.

(Bus daugiau)

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų draugijos 1-mos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks balandžio 6 dieną, 2 val. po pietų, 160 Claremont St.

Prašome visus narius atsilankyti. Šį mėnesį daug narių eina prie susispendavimo, tai visi pasistenkite būti ir apsimokėti savo duokles. Taip pat ir naujai įstoję atvykite apsimokėti savo duokles ir pasiimti konstitucijos knygutes.

S. Karvėlis
Protokolų Rašt.

Lietuvių Vaikučiai Mokyklos Parengime

TORONTO. — Brook Ave. pradinė mokykla turėjo festivalą Central High School of Commerce auditorijoj kovo 28 dieną. Programa užėmė tris valandas laiko.

Festivalas buvo suruoštas atžymėjimui 60 metų sukakties ir buvo vaizduojama transportacija, žmonių apsičiojimas, vestuvių apeigos, dideles šeimos, tekstilės namai, mokyklų tvarka ir bausmė 60 metų atgal.

Vakaro parengimas buvo gana spalvotas dekoracijomis. Didžiuma aktorių turėjo gražias uniformas; daugiausia akį traukė mergaičių spalvotos, žibančios suknelės ir dramos, pritaikytos jubiliejui.

Reikia pažymėti, kad lietuvių mergaitės užėmė svarbias roles. Dalyvavo Donna Pukys, Ruth Mikšys, Jean Inchura ir Barbara Gorman. Pasitaroji tik 5 metų amžiaus. Galimas daiktas, kad buvo ir daugiau lietuvių vaikų ir mergaičių, bet iš didelio skaičiaus aktorių ir šokikų buvo sunku išskirti, pažinti.

Viduryje programos buvo perduoti linkėjimai nuo miesto majoro Saunders. Nuo apšvietos tarybos sveikino Mrs. Ross.

Kur dabar stovi Brock mokykla, 60 metų atgal buvo kaimelis Brockton, kurs 1884 metais buvo prijungtas prie Toronto. Torontiečiams žinomas distriktas Parkdale, į kurį įeina ir Exhibition parkas, tame laike buvo torontiečių vasarnamių vieta.

1871 metais Torontas turėjo 50,000 gyventojų, 1886 — 110,000, o dabar su priemiesčiais, jau virš 1,000,000.

Korespondentas

Parengimas Pavyko

HAMILTON. — Kovo 22 dieną Lietuvių Literatūros Draugijos 113 kuopa ir Sūnų ir Dukterų Draugijos 2 kuopa suruošė bendrą parengimą, kuris pavyko 100 nuošimčių.

Ant šio parengimo buvo vietiniai lietuviai ir turėjome apsčiai svečių, draugų tabako farmerių, kurie šiuo sykiu padarė gražų vizitą hamiltoniečiams.

Pats parengimas praėjo linksmai ir smagiai. Šokių mėgėjai galėjo gerai pasišokti. Kurie nešoko, galėjo vieni kitus pavaišinti įvairiais gėrimais.

Šiam parengimui šeimininkėmis buvo draugės Astylienė, Paulienė. Jos aprūpino stalus valgiais ir išvirė skanios kavos.

Visiems parengimo dalyviams, o ypatingai kuomi nors padėjusiems, didelis ačiū.

Aldietis

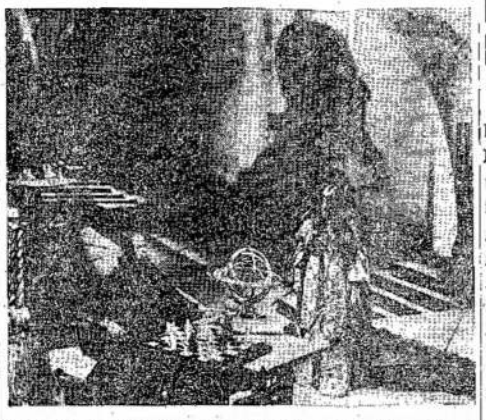

Viena iš jaudinančių scenų Sergėjaus Einsteino filmoj "Ivan the Terrible" su Nikolajum Čerkasovu vadovaujančioj rolėj, kuri pradedama rodyti pirmadienį, balandžio 7, Kino teatre, College ties Manning. Visos vietos rezervuotos. Tikietus galima gauti teatre.

KAS KAIP REMIA LIAUDIES BALSĄ

Brangstant gyvenimo reikmenims, lygiagrečiai didėja ir Liaudies Balso išlaidos. Tą rimtai priima domėn mūsų laikraščio duosnieji rėmėjai ir kiekviena pasitaikiusia proga paremia Liaudies Balsą.

Laike pastarųjų poros savaičių Liaudies Balsas gavo paramos nuo sekančių draugų.

Lietuvos Draugas, amerikietis, per LLD KVK sekretorių drg. J. Lesevičių, prisiuntė visą $100. Tai stambiausia pavienė auka, kokią yra gavęs Liaudies Balsas laike šių ir daugelio kitų metų. Ir tai nepirmutinė stambi auka nuo to geraširdžio ir visų progresyvių lietuvių didžiai mylimo darbininkų judėjimo budavotojo ir rėmėjo, kuris šiuo kartu lai bus mum žinomas, kaipo neužmirštamas Lietuvos Draugas.

G. Račkus, Toronto, prieš apleisdamas Torontą lankėsi Liaudies Balso raštinėje ir parėmė laikraštį su $2.00 auka.

P. Peskarskis, Tillsonburg, Ont., prisiuntė naują skaitytoją.

A. Griška, Toronto, lankėsi Liaudies Balso raštinėje ir atsinaujindamas prenumeratą, paaukojo laikraščio paramai $1.00.

A. Morkevičius, Montreal, nenuilstančiai talkininkauja Liaudies Balsui. Šiuo tarpu jis prisiuntė vieną naują skaitytoją ir keletą atnaujintų.

F. Balchunas, So. Porcupine, Ont., atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė $1.00 aukų Liaudies Balso paramai.

W. Meška, County Line, B. C., per drg. J. Misevičių, vancouverietį, atsinaujino prenumeratą ir paaukavo L. Balso paramai $1.00.

M. Plečkaitienė, Chicago, Ill., atsilygindama už tilpusį paieškojimą, prisiuntė $1.00 aukų laikraščio paramai.

Velionis Kaz. Vilkas, Hartford, Conn., prieš mirtį prisiminė mūsų laikraštį ir paskyrė $10.00 aukų jo paramai, kurios priėmė Marc. Vilkienė ir prisiuntė W. Brazauskas.

V. Bunkus, Brooklyn, N. Y., "užmirštęs", kad vajus pasibaigė dar vis tęsia garbingą Liaudies Balso stiprinimo darbą. Jis pastaromis dienomis prisiuntė du naujų skaitytojus, kelis atnaujintus ir $9.50 aukų, nuo sekančių rėmėjų: nuo naujo skaitytojo P. Kapisko $6.50; Ch. Grybo, taipgi naujo skaitytojo, $1.50; V. Budronio $1.00 ir Ch. Derenčiaus 50 centų.

A. Galinaitis, Toronto, gražiai patalkininkavo prenumeratų atnaujinime.

F. Lapinsky, Zawale, Alta., atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė Liaudies Balso paramai $1.00 aukų.

Visiems Liaudies Balso talkininkams ir rėmėjams reiškiame nuoširdžiausią padėką už pasidarbavimą ir gausią paramą.

Administracija

CARTIER DISTRIKTE LAIMĖJO LIBERALAS

MONTREAL. — Kaip ir buvo tikėtasi, Cartier distrikte rinkimus laimėjo liberalas Hartt. Jis gavo 9,362 balsus, Masse 6,691, o Buhay — 6,372. Kiti po mažiau.

Liberalai buvo sukoncentravę didžiausias jėgas. To atkyvaizdoj, Buhay gavo daug balsų.

Iš Atsibuvusio MLSDPD Koncerto

MONTREAL. — Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos koncertas gerai pavyko. Bus jau ilgokas laikas, kaip ši draugija neturėjo tokio skaitlingo ir didelio koncerto. Tas rodo, kad draugijos nariai ir jos simpatikai pageidauja tokių parengimų ir įvertina savo draugijos darbuotojų pastangas. Tai geras reiškinys.

Nekalbėsiu atskirai apie programos dalyvius, bet pasakysiu, kad jie savo uždavinius atliko gerai. Visi dalyviai programa patenkinti. Ji buvo labai įvairi ir gyva.

Draugija neturi savo meno grupės, kuri galėtų duoti programą tokiuose parengimuose, bet turi narių, kurie priklauso prie meno ratelių ir reikalui esant duoda patarnavimą, arba mūsų draugijos narių sūnūs ir dukterys. Be to, kurie ir nepriklauso draugijai, reikalui esant mielai padeda. Ypatingai ukrainų ir rusų menininkai. Tas rodo, kad draugija yra užsitarnavusi gerą vardą tarp lietuvių ir kitataučių.

Koncertas buvo suruoštas laike draugijos vajaus už naujus narius. Tikiu, kad vajininkai turėjo progą daug naujų narių įrašyti, o draugija laukia naujų narių.

Reikia pastebėti, kad parengimui buvo maža vieta. Kai kurie turėjo pastovėti. Draugai ir draugės turite atleisti. Tai ne rengėjų kaltė. Didesnės svetainės lietuviai neturi.

Draugija dėkinga visiems atsilankiusiems, o ypatingai menininkams, kurie dalyvavo programoj, ir darbininkams, kurie tiek daug energijos įdėjo. Visiems didelis ačiū.

Komisijos ir Valdybos
Vardu
J. V.

P. S. — Sekantis draugijos susirinkimas įvyks po velykų sekmadienį, balandžio 13 dieną, 1.30 val. po pietų. Visi nariai dalyvaukite.

J. V.

JONUI VAIČIŪNUI DARĖ OPERACIJĄ

Jonas Vaičiūnas, 553 Moffat St., Pembroke, Ont., turėjo dar vieną operaciją. Nupiovė jam koją tris colius virš kelio, kovo 11 dieną, Ottawa Civic Hospital W. D., Ottawoj, Ont.

Jis praneša, kad operacija gerai pavyko ir tikisi greitai sugyti. Jis tebėra ligoninėj, Ottawoj.

Paieškojimai

Paieškau Anelės Pačebutaitės-Bimbienės, Kazio Bimbos ir Verutės Bimbaitės. Septyni metai atgal visi mineti asmenys gyveno Toronte. Turiu svarbią žinią iš Lietuvos nuo Salomėjos Balaišienės. Prašau atsišaukti.

A. Drulis,
2359-A Chateauguay St.
Montreal, P. Q.

Paieškau Domininko Naginsko, sūnus Domininko, kilęs iš Lietuvos, Panevėžio apskr., Smilgių valsč., Bružių kaimo. Išvykęs iš Lietuvos Kanadon 1924-26 metais. Ieško pusbrolis Domas Siurma, kilęs iš Rymiškių kaimo, Smilgių valsč.

Prašau atsiliepti, arba kas žino apie jį, pranešti man.

L. Skurdelis,
P. O. Box 123
Weston, Ont., Canada.

Paieškau Verblugevičio iš Seduvos miesto, Panevėžio apskrities. Kanadon atvykęs 1947 metais. Prašau atsiliepti.

J. Bugailiškis,
R. R. 2,
Copetown, Ont.

Paieškau Juozo Kijausko, kilusio iš Lietuvos, Mėšlinių kaimo, Pajavonio valsčiaus, Vilkaviškio apskrities.

Turiu svarbią žinią pranešti. Prašau atsišaukti.

M. Plečkaitienė
3343 Lowe Ave.
Chicago 16, Ill. USA

Bronius Vitkūnas paieško savo dėdės Jono Vitkūno. Rašyti šiuo antrašu:

John Paskacius
Monarch, Alberta.

Paieškau savo brolio Jono Veiverio, apie 1930 metus gyvenusio Scotlandijoj, Glasgow apylinkėj.

Prašau patį brolį atsišaukti ar kas žinote apie jį pranešti jo adresą. Turiu svarbų reikalą.

K. Veiveris,
R. R. 1,
Vittoria, Ont., Canada

Pardavimui

Skubiai parsiduoda tabakos farma arba paieškau augintojo ant šero. 50 akrų, geri trobėsiai, elektra, vanduo įvestas visur. Trys kilos, grynhauzė, taip pat visa reikalinga mašinerija dėl tabako. Žemė geram stovy, trys mylios nuo Rodney miestelio. Kreipkitės:

A. D. Balaišis,
R. R. 1, Rodney, Ont.

Parsiduoda kalvė su gerais įrankiais ir nemažai stako, įskaitant acetelino ir elektros velderius. Garažo laisnis No. A, su nekuriais įrankiais.

S. Simutis
2 Arthur St.
Simcoe, Ont.

Frank Bachulis
LAIKRODININKAS
Taisau Visų Rūšių Laikrodžius. Darbas Garantuotas
KAINOS PRIEINAMOS
Atdara Kiekvieną Dieną, Išskiriant Trečiadienius
867 Dundas St. West Toronto

Kepurių Šokiai Puikiai Pavyko

TORONTO. — Kovo 20 dieną Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos parengimų komisija surengė kepurių balių. Reikia pasakyti, kad vakaras buvo labai įdomus. Buvo tikrai gražu žiūrėti, kai šokikai, pasipuošę įvairiomis kepurėmis, linksminosi ir šoko.

Kepures parūpino ir paaukojo draugė O. Matukynienė. Prie to, kai kurie dalyviai turėjo savo išdirbimo kepures.

Verta pažymėti, ką kas atvaizdavo ir kas laimėjo prizus.

Pirmą prizą laimėjo draugė Plienienė, kuri buvo pasipuošusi lietuvaite. Jos kepurė buvo lig šieno kūgis.

Antrą prizą laimėjo draugė M. Leskevičienė, kuri vaizdavo velykas. Rodės, kad ji turėjo ant galvos visą pintinę įvairių kiaušinių.

Trečią prizą laimėjo draugė Linartienė, kurios kepurė atvaizdavo pavasarį. Jos kepurė buvo papuošta įvairiomis daržovėmis su vitaminais.

Ketvirtą prizą laimėjo O. Matukynienė, kurios kepurė vaizdavo verbą.

Penktą prizą laimėjo J. Martinonis, kurio kepurė vaizdavo indijoną.

Šeštą prizą laimėjo draugas Linarta su arabiška kepure su visokiais kutosais.

Septintą prizą laimėjo jauna lietuvaitė draugė Leskevičiūtė, kuri taipgi buvo pasipuošusi gana įdomiai.

Iš to gali kiekvienas matyti, kiek įvairumo buvo. Kas nebuvo, tas gali tiktai gailėtis.

Parengimų komisija taria visiems didelį ačiū.

Parengimų Komisija

Pradedant Pirmadienį — Tik 2 Savaites
SSRS Triumfas Filmų Menė
Taipgi: "Swan Lake Ballet"
ir "Golden Mountain"
Su Šostakovičium prie piano
Vietos Rezervuotos
Tikietai Teatre — 11:30-9:30
Galima Užsisakyti Laiškais
Du Rodymai Kas Vakarą:
6:15 ir 9:00. 42 c., 60 c., 90 c.
Mat. Pirm., Treč. ir Šešt.
2:30; 30 c., 42 c., 60 c.
KINO
College-Manning -- LL. 3711

Lietuvis Barberis
STAG BARBER SHOP
640 Main St., Winnipeg
Puikiai Darbą Atlieku ir Skubus Patarnavimas,
Pagal Asmens Pareikavimo.
Kviečiu Persitikrinti
P. Motiejunas, Savininkas

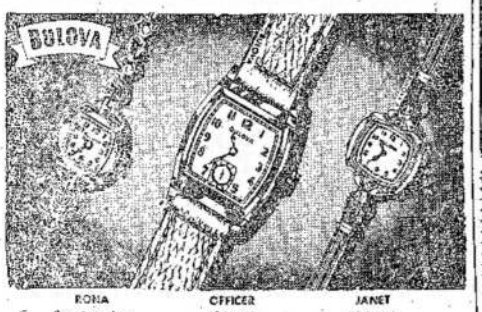

EDNA — Smart, modern — $29.75
OFFICER — 15 jewels — $28.50
JANET — 15 jewels — $28.50

Mason Credit Jewellers
520 QUEEN St. W. — Tel. WA. 1493 — TORONTO, Ont.

M. W. Kellermann
ADVOKATAS
371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

GREY HAIR
Restored
Tinted or Dyed
To Natural Color
$1.00 už Butelį
Siunčiam visur Kanadoj
GOLDENBERG'S
HAIRDRESSING
932 Dundas St. West
WA. 9674 Toronto

LAY AWAY SALE
FUR COATS
$5.00 Įmokėt Dabar — Likusieji
Išmokėti Per Vasarą
Be Nuošimčių ir Laikymas Veltui
Reguliariai iki $225.00
Nupiginta išpardavimui $68.00
RELIABLE FUR CO.
568 Queen St. W., Toronto
WA. 9294 Atvira iki 9 v. v.

J. LUNSKY
AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Tel. AD. 1618 Šventadieniais: AD. 1618
The Victory Florist
Mūsų Specialybė:
Vestuvių buketai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės
Savininkas A. Merker 576 Queen St. W., Toronto

Tel.: WA. 5370
Harry R. Ranks Company
GRABORIUS
Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby
Laidotuvės net $55.00 pigiau
455-457 QUEEN ST. W. TORONTO